

İLKOKUL TÜRKÇE 1 DERS KİTABI

İLKOKUL

TÜRKÇE

DERS KİTABI

Nihat ERDAL

Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 28.05.2018 tarihli ve 78 sayılı (ekli listenin 177'nci sırasında) kurul kararı ile 2018 - 2019 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süre ile ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

ADA MATBAACILIK YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Ostim OSB Mah. 1578. Cad. No.: 21 Yenimahalle/ANKARA

☎ (0 312) 385 54 10 📠 (0 312) 385 54 19

Görsel Tasarımcı

Soner GİRĞİN

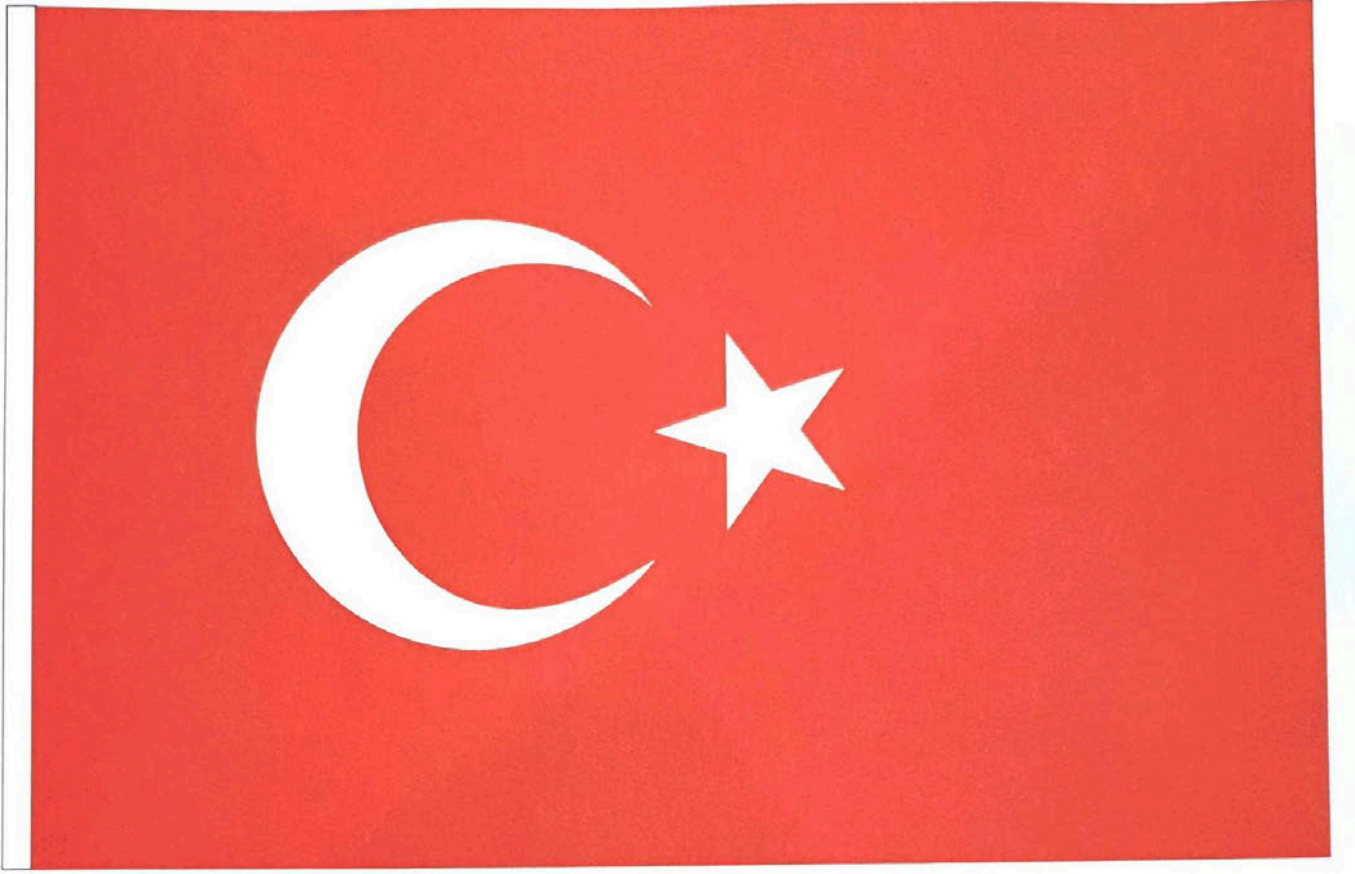
ISBN

978-975-6604-69-4

Baskı

Ankara - 2021

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

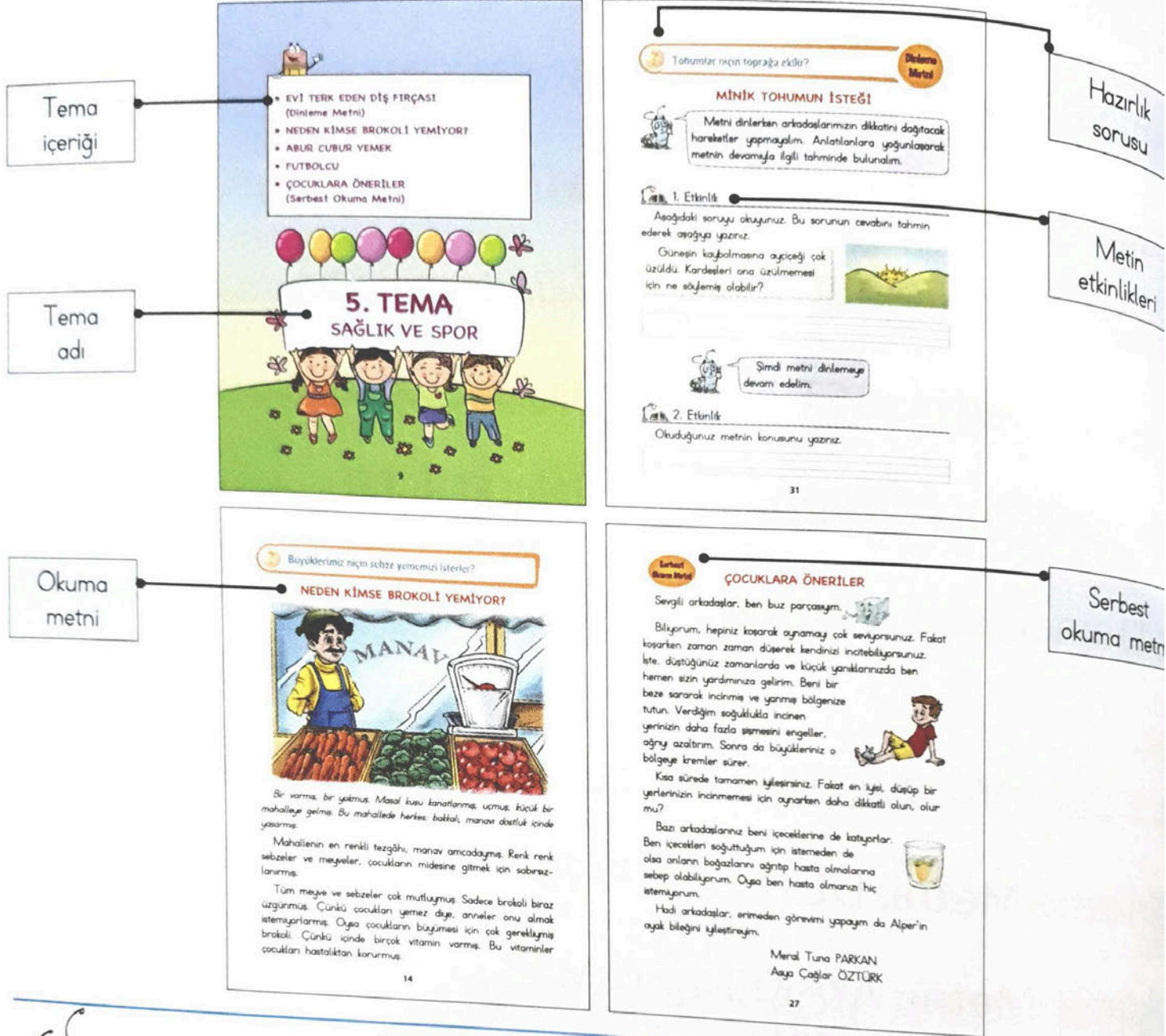
Mehmet Âkif Ersoy

İÇİNDEKİLER

5. TEMA: SAĞLIK VE SPOR	9
Dinleme Metni: EVİ TERK EDEN DİŞ FIRÇASI	11
Okuma Metni: NEDEN KİMSE BROKOLİ YEMİYOR?	14
Okuma Metni: ABUR CUBUR YEMEK	20
Okuma Metni: FUTBOLCU	25
Serbest Okuma Metni: ÇOCUKLARA ÖNERİLER	27
5. Tema Sonu Değerlendirme Soruları	28
 6. TEMA: DOĞA VE EVREN	29
Dinleme Metni: MİNİK TOHUMUN İSTEĞİ	31
Okuma Metni: DENİZDE BİR GÜN	36
Okuma Metni: ZAMAN NEDİR?	43
Okuma Metni: KİM TOPLADI YILDIZLARI?	49
Serbest Okuma Metni: PİJAMASINI ÇIKARMAK İSTEMEYEN KÜÇÜK SİPA	55
6. Tema Sonu Değerlendirme Soruları	58

7. TEMA: BİLİM VE TEKNOLOJİ	59
Dinleme Metni: KAPATIN TELEVİZYONLARI	61
Okuma Metni: EN GÜÇLÜ KİM?	64
Okuma Metni: CIRT CIRTLAR	70
Okuma Metni: ASTRONOT	78
Serbest Okuma Metni: YORGUN KEDİLER	82
7. Tema Sonu Değerlendirme Soruları	83
 8. TEMA: VATANDAŞLIK	85
Dinleme Metni: DEVLETİN PARASI ÇOK MU?	87
Okuma Metni: AYAKKABI TAMİRCİSİ	89
Okuma Metni: ÖZGÜRLÜK VE SORUMLULUK	95
Okuma Metni: ÇİFTÇİ AMCA	101
Serbest Okuma Metni: ÇALIŞKAN KALEM	106
8. Tema Sonu Değerlendirme Soruları	107
SÖZLÜK	109
Kaynakça	111

ORGANİZASYON ŞEMASI

Konuşma Sembolü: Anlatmaya yönelik çalışmaları gösterir. Öğretmenin, öğrencilerine konuşma stratejisini ve kurallarını açıklaması için kullanılmıştır.

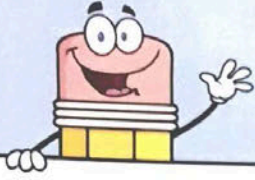
Yazma Sembolü: Öğretmenin, öğrencilerine yeniden yazma stratejilerine göre nasıl yazacaklarını göstermek için kullanılmıştır.

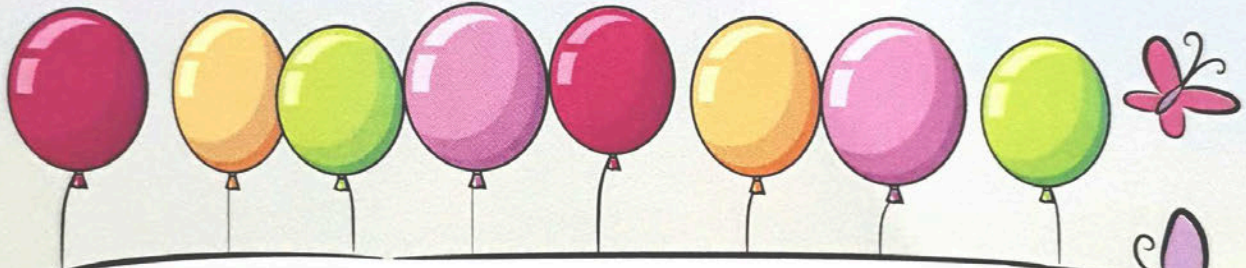
Okuma Sembolü: Okumanın yapılacağı bölümleri gösterir. Öğretmenin, öğrencilerine okuma stratejilerini ve okuma kurallarını açıklaması için kullanılmıştır.

Dinleme Sembolü: Dinleme metinlerini ve dinleme etkinliklerini gösterir. Öğretmenin, öğrencilerine dinleme stratejilerini hatırlatması ve kuralların uygulanışını gözlemlemesi için kullanılmıştır.

- EVİ TERK EDEN DİŞ FIRÇASI
(Dinleme Metni)
- NEDEN KİMSE BROKOLİ YEMİYOR?
- ABUR CUBUR YEMEK
- FUTBOLCU
- ÇOCUKLARA ÖNERİLER
(Serbest Okuma Metni)

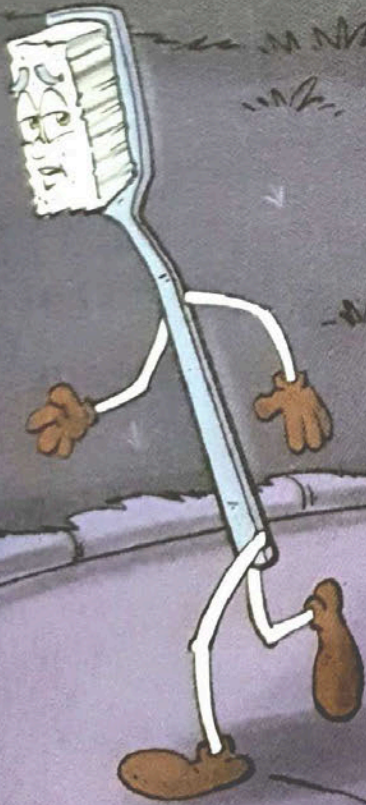

5. TEMA

SAĞLIK VE SPOR

DİNLEYELİM - ANLATALIM

EVİ TERK EDEN DİŞ FIRÇASI

Resmi inceleyelim. Bu metinde ne anlatılıyor olabilir?
Tahminimizi yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

- Metni dinlemeye hazır mıyız?
- Dikkatimizi, dinleyeceğimiz metne yoğunlaştıralım. Dinlerken arkadaşlarımızın dikkatini dağıtacak hareketler yapmayalım.

- Dişini daha önce hiç fırçalamayan ata yardımcı olalım. Dişlerin ne zaman ve nasıl fırçalandığını anlatalım.
- Konuşan arkadaşlarımızın sözünü kesmeden dinleyelim.

1. Etkinlik

Kelimelerle anlamlarını örnekteki gibi eşleştirelim.

Evlerin içindeki yıkanma bölümü.

Odaları birleştiren ve genellikle dar olan geçit.

Üzerinde su muslukları bulunan; el, yüz veya bulaşık yıkanan yer.

lavabo

banyo

koridor

mutfak

2. Etkinlik

Dinlediğimiz öyküde olay hangi varlıklar arasında geçiyor? Yazalım.

Yazarken kalemi kâğıdın yüzeyine çok bastırmayalım. Harfler ve kelimeler arasında uygun boşluklar bırakalım. Cümlelere büyük harfle başlamayı unutmayalım.

3. Etkinlik

Resimlerde gördüğümüz varlıkların adını söyleyelim. İlk harfini resmin altına yazalım.

Saklanan kelimeleri bulup cümlede kullanalım.

Hangi sözcüğü buldunuz?

Cümle:

Hangi sözcüğü buldunuz?

Cümle:

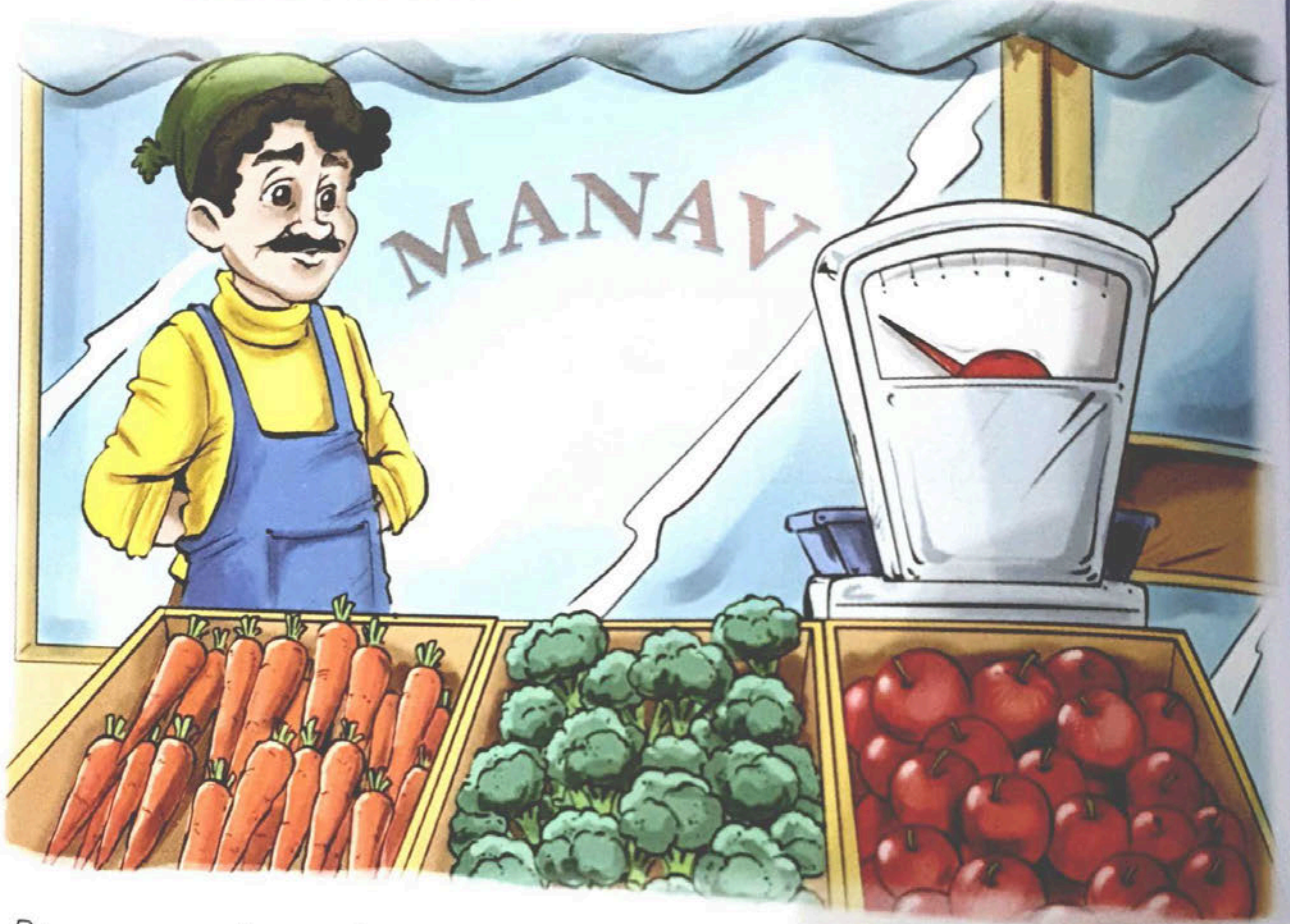
Hangi sözcüğü buldunuz?

Cümle:

Büyüklerimiz niçin sebze yememizi isterler?

NEDEN K MSE BROKOL  YEM YOR?

Bir varmış, bir yokmuş. Masal kuşu kanatlanmış, uçmuş, küçük bir mahalleye gelmiş. Bu mahallede herkes; bakkalı, manavı dostluk içinde yaşarmış.

Mahallenin en renkli tezg hi, manav amcadaymış. Renk renk sebzeler ve meyveler, çocukların midesine gitmek için sabırsızlanırmış.

Tüm meyve ve sebzeler çok mutluymuş. Sadece brokoli biraz  zg nm ş. Çünkü çocukları yemez diye, anneler onu almak istemiyorlarmış. Oysa  ocukların büyümesi için çok gerekiymış brokoli. Çünkü içinde birçok vitamin varmış. Bu vitaminler çocukları hastalıktan korurmuş.

O gün yine annelerin poşetlerine bir sürü sebze konmuş. Poşete giren sebzeler çok sevinmiş. Ama bu sebzelerin içinde brokoli yokmuş.

Brokoli, üzgün üzgün dururken yanına bir anne gelmiş. Manav amcaya dönerek, "Biraz da brokoli alayım." demiş. Brokoli çok sevinmiş. (...)

O akşam yemekte köfte varmış. Brokoli de köftenin yanında çiçek çiçek duruyormuş.

Ali, köfteyi bir güzel yemiş. Brokoliyi tabağın kenarına itivermiş. Brokoli, Ali'nin bu davranışına çok içerlemiş. Annesi Ali'yi uyarmış.

Ali, "Eğer brokoliyi yemezsem büyüyemem. Hem vücudum mikroplarla savaşamaz." diye geçirmiş içinden. Ardından tabağındaki brokoliyi bir güzel yemiş. Sonra da, "Eline sağlık anne-ciğim." demiş. (...)

Ertesi gün, Ali okula gitmek için hazırlanırken öğretmeni aramış. Grip salgını nedeniyle okulun tatil edildiğini haber vermiş. Ali bu işe çok sevinmiş. Hemen arkadaşı Hasan'a gitmek için annesinden izin almış. Ama Hasanlara vardığında kötü bir sürprizle karşılaşmış. Hasan hastaymış. O da okuldaki pek çok çocuk gibi grip olmuş. Yanında bir doktor varmış. Hasan'a şunları söylüyormuş:

Ali, arkadaşına çok üzülmüş. "Geçmiş olsun." deyip evinin yolunu tutmuş. Yol boyunca da doktorun sözlerini düşünmüş. "İyi ki brokolimi yedim," diye mırıldanmış. (...)

Hatice Kübra TONGAR
(Kısaltılmıştır.)

1. Etkinlik

Resimlerde ne anlatılıyor? Okuduğumuz öyküye göre anlatalım.

2. Etkinlik

Aşağıdaki soruları okuduğumuz metne göre cevaplayalım.

1. Tezgâhtaki brokoli niçin üzgünmüş?

2. Ali, brokoliyi yemeyince annesi ona ne anlatmış?

3. Ali'nin okulu niçin tatil edilmiş?

4. Ali, ne yapmak için annesinden izin almış?

5. Doktor, Hasan'a sağlıklı olması için neler söyledi?

6. Doktora gittiğinizde doktorunuz size Hasan'ın doktorundan farklı neler söyledi?

3. Etkinlik

Ali, yemekte brokoliyi yemek istememiş. Annesinin uyarısını dinleyerek tabağındaki brokoliyi de bitirmiş. Böylece Ali, doğru olanı yapmış.

Ali, başka neler yaparsa sağlıklı beslenmiş olur?

Öğrendiklerimizden de yararlanarak doğru olanları işaretleyelim.

- ☐ Sebzeleri ayırt etmeden yemeli.
- ☐ Yemeklerden önce abur cubur yemeli.
- ☐ Sabahları kahvaltı yapmalı.
- ☐ Sadece sevdiği yemekleri yemeli.
- ☐ Şekerli gıdaları az yemeli.

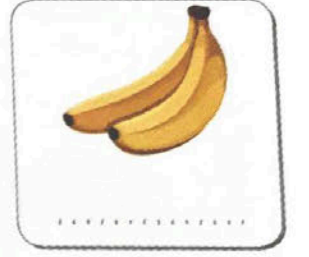
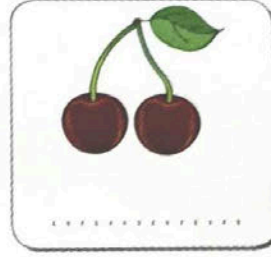
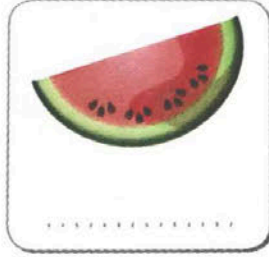
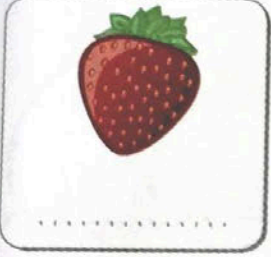

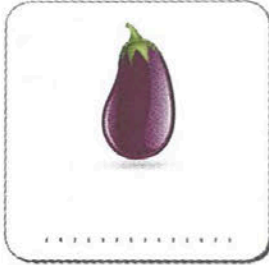
4. Etkinlik

Mahallenin en renkli tezgâhı manavdaymış. Çünkü renk renk sebze ve meyveler varmış. Bu sebze ve meyvelerin adlarını yazalım.

Meyveler

Sebzeler

5. Etkinlik

Brokoliden başka hangi sebzelerden yemek yapılır? Bunlardan ikisinin adını yazıp resimlerini yapalım.

.....

.....

“Abur cuburlar sağlıksızdır.” diyen biri ne söylemek istiyor olabilir?

ABUR CUBUR YEMEK

“Abur cubur”, çok yağ veya şeker içeren yiyeceklere verilen isimdir. Abur cuburların çoğu yağda kızartılır. Bu, yiyeceklerin çok yağlı olmasına yol açabilir.

Çok fazla abur cubur yemek sağlıksızdır. Örneğin bir kutu kola, on tatlı kaşığı kadar şeker içerir.

Şekerli yiyecekler ve içecekler dişlerinizin üzerinde ve arasında yapışkan bir tabaka oluşturur.

Zaman içinde bu durum dişlerinizin çürümesine ve dökülmesine neden olur.

Dişlerinizi günde iki kere fırçalayarak onların sağlıklı kalmasına yardımcı olabilirsiniz.

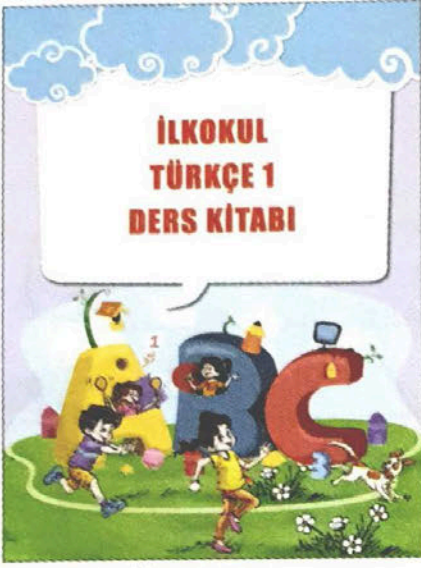
Stephanie TURNBULL (Stefini Törnbul)

Çeviri: Pınar GÜRAN

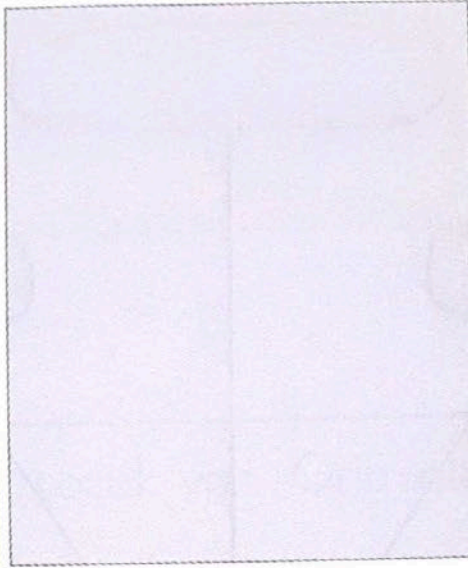

1. Etkinlik

Ders kitabımızın ön ve arka kapakları ile içindekiler bölümü sayfalarını inceleyelim.

Ön Kapak

Arka Kapak

İÇİNDEKİLER	
5. TEMA: SAĞLIK VE SPOR	9
Dinleme Metni: EVİ TERK EDEN DIŞ FIRÇASI	11
Okuma Metni: NEDEN KİMSE BROKOLİ YEMİYOR?	14
Okuma Metni: ABUR CUBUR YEMEK	20
Okuma Metni: FUTBOLCU	25
Serbest Okuma Metni: ÇOCUKLARA ÖNERİLER	27
5. Tema Sonu Değerlendirme Soruları	28
6. TEMA: DOĞA VE EVREN	29
Dinleme Metni: MINİK TOHUMUN İSTEĞİ	31
Okuma Metni: DENİZDE BİR GÜN	36
Okuma Metni: ZAMAN NEDİR?	43
Okuma Metni: KİM TOPLADI YILDIZLARI?	49
Serbest Okuma Metni: PIJAMASINI ÇIKARMAK İSTEMEYEN KÜÇÜK SİPA	55
6. Tema Sonu Değerlendirme Soruları	58

İçindekiler

- Ön ve arka kapaklar o kitapla ilgili bilgi verir.
- "İçindekiler" bölümü de kitapta yer alan bölümleri, metinleri ve sayfa numaralarını gösterir.

• Kitabımızın "İçindekiler" bölümünü açalım. "Abur Cubur" metnini ve kaçınıcı sayfada olduğunu bulalım.

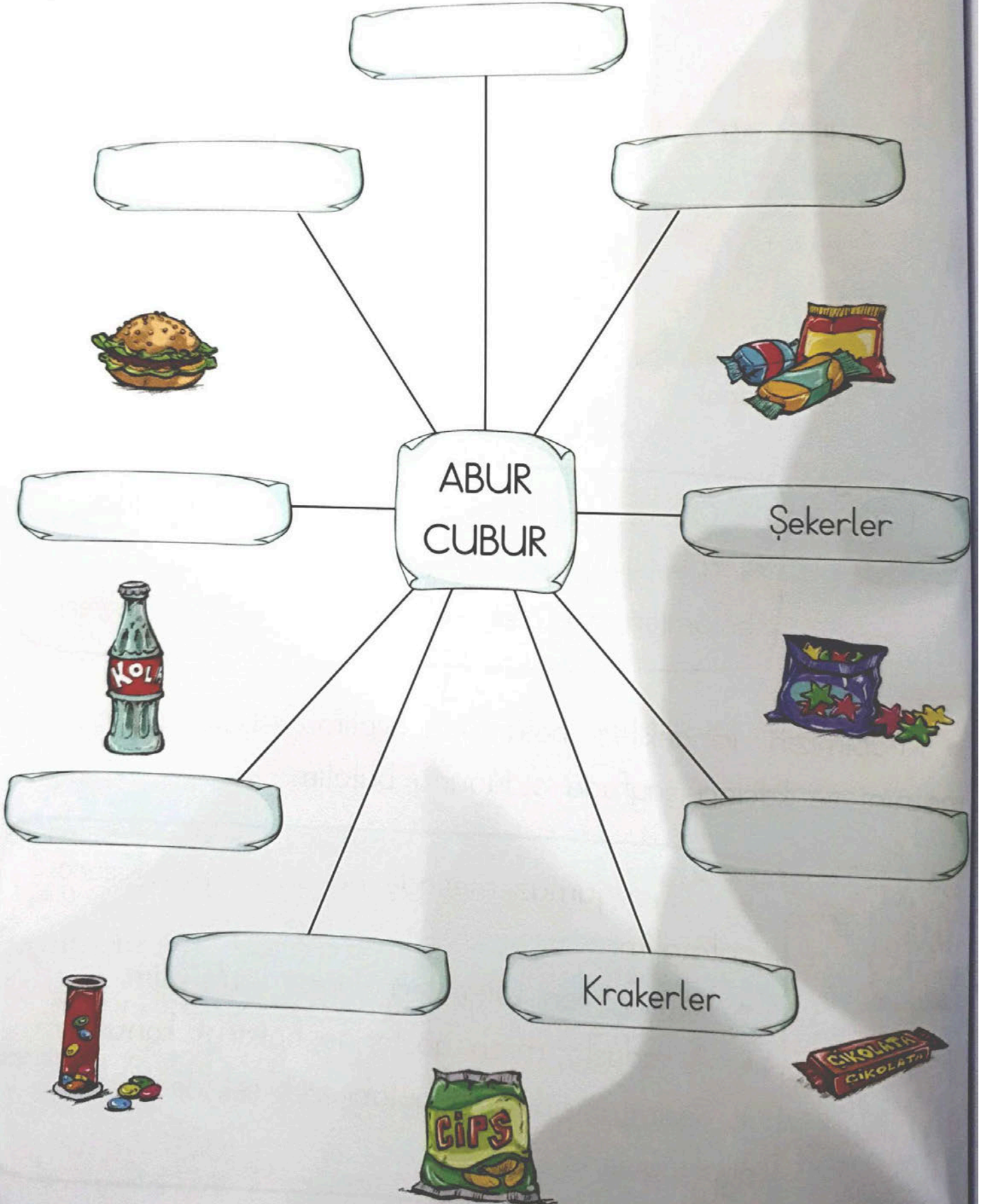

- Okuduğumuz metinde ne anlatılıyor? Kısaca anlatalım.
- Konuşurken kelimeleri doğru söyleyelim.
- Arkadaşlarımızın gözlerine bakarak konuşalım.
- Sesimizi, sınıfta duyulabilecek şekilde ayarlayalım.

2. Etkinlik

"Abur cubur" sözünün çağrıştırdığı kelimeleri aşağıya yazarak kelime haritasını tamamlayalım.

3. Etkinlik

Okuduğumuz metnin konusunu yazalım.

.....

.....

.....

4. Etkinlik

Dişleri çürüten bir çocuk var. Ona neler önerebiliriz?

Yapması gerekenler

.....

.....

.....

Yapmaması gerekenler

.....

.....

.....

- Yazdıklarımızı gözden geçirelim. Varsa eksik harf ve heceleri, yazım yanlışlarını düzeltelim.
- Yazdıklarımızı arkadaşlarımızla paylaşalım. Sınıfça seçilenleri temiz bir kâğıda yazarak panoda sergileyelim.

Futboldan başka hangi spor dalları var?

1. Etkinlik

Resmi inceleyelim. Bu şiirde ne anlatılıyor olabilir?

Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines for writing.

Şiiri, nefesimizi ayarlayarak okuyalım. Nokta olan yerlerde duralım. Virgül olan yerlerde daha az duralım. Okurken öğretmenimizin okuyuşunu örnek alalım. Sesimizi nerelerde alçaltıp yükselteceğimize dikkat edelim. Varsa beğendiğimiz kısa şiirleri arkadaşlarımıza okuyalım.

FUTBOLCU

Ben küçük bir futbolcuyum,
Takımda ünlü golcüyüm.

Bu oyunu severim çok,
Benim gibi oynayan yok.

Önüme top geldi mi ben,
Koşarım yel gibi hemen.

Hepsini de atlatırım,
Kaleciye gol atarım!

Latif KARAGÖZ

2. Etkinlik

Aşağıdaki kartlardan yararlanarak kelimelerin anlamlarını tahmin edelim.

Futbolla ilgili olmayan sözcüğü bulup işaretleyelim.

gol

mayo

forma

takım

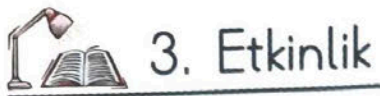
top

kaleci

hakem

3. Etkinlik

3. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, okuduğumuz şiire göre cevaplayalım.

1. Futbol oynayan çocuğu ünlü yapan nedir?

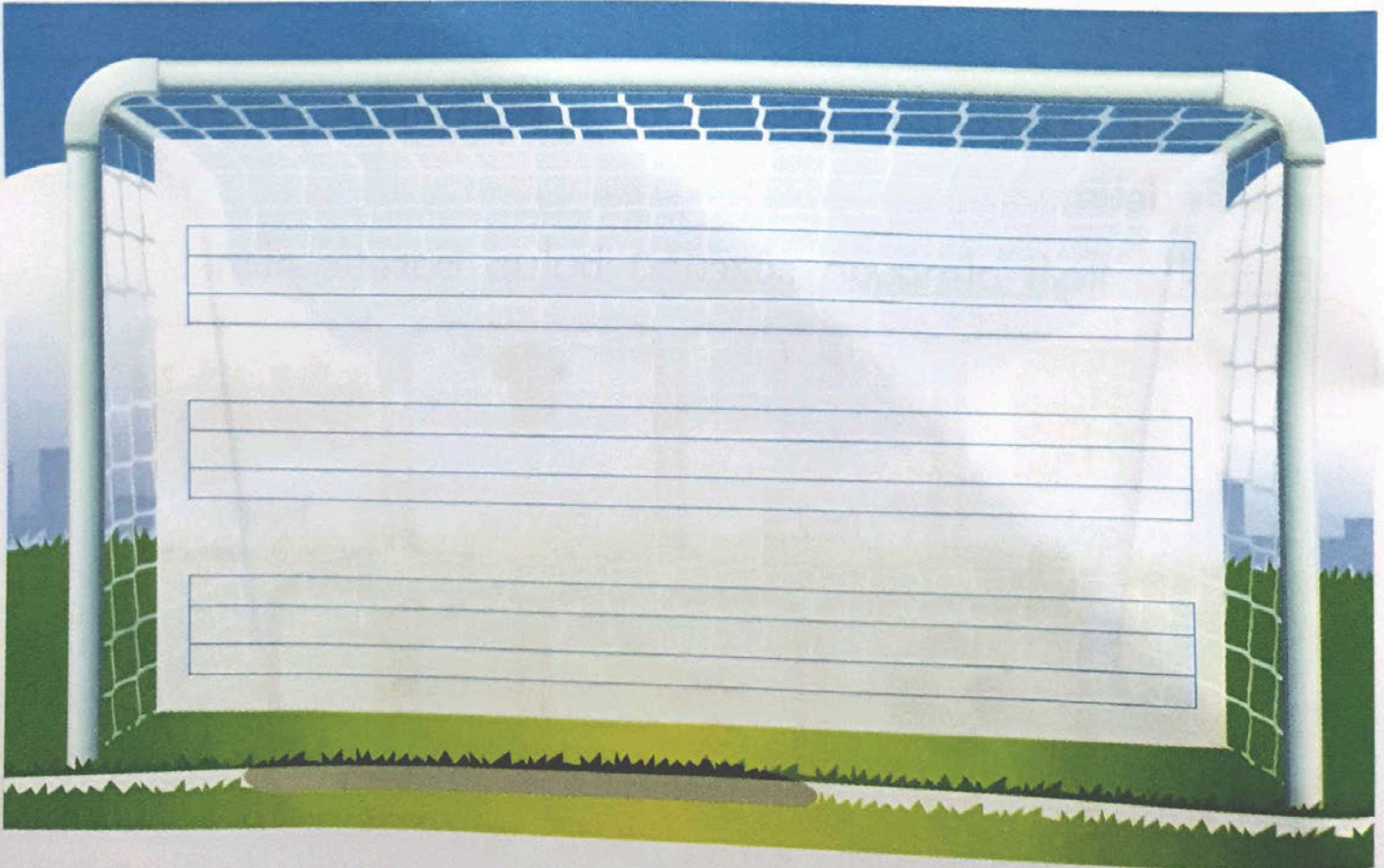
2. Çocuk, "Benim gibi oynayan yok." sözüyle ne anlatıyor?

3. Topu alan çocuk kimleri atlatarak gol atıyor?

4. Etkinlik

Şiirin başlığını ve ilk bölümünü yazalım.

ÇOCUKLARA ÖNERİLER

Sevgili arkadaşlar, ben buz parçasıyım.

Biliyorum, hepiniz koşarak oynamayı çok seviyorsunuz. Fakat koşarken zaman zaman düşerek kendinizi incitebiliyorsunuz. İşte, düştüğünüz zamanlarda ve küçük yanıklarınızda ben hemen sizin yardımınıza gelirim. Beni bir beze sararak incinmiş ve yanmış bölgenize tutun. Verdiğim soğuklukla incinen yerinizin daha fazla şişmesini engeller, ağrıyı azaltırım. Sonra da büyükleriniz o bölgeye kremler sürer.

Kısa sürede tamamen iyileşirsiniz. Fakat en iyisi, düşüp bir yerlerinizin incinmemesi için oynarken daha dikkatli olun, olur mu?

Bazı arkadaşlarınız beni içeceklerine de katıyorlar. Ben içecekleri soğuttuğum için istemeden de olsa onların boğazlarını ağrıtip hasta olmalarına sebep olabiliyorum. Oysa ben hasta olmanızı hiç istemiyorum.

Hadi arkadaşlar, erimeden görevimi yapayım da Alper'in ayak bileğini iyileştireyim.

Meral Tuna PARKAN
Asya Çağlar ÖZTÜRK

5. TEMA DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Abur cubur yemek isteyen birine neler söyleyebiliriz? Yazalım.

.....

.....

2. Aşağıya üç tane sebze, üç tane de meyve adı yazalım.

Sebze	Meyve

3. Aşağıdaki soruları şiire göre cevaplayalım.

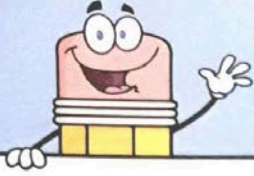
Her sabah uyanınca
Ben bilirim işimi.
Yüzümü sabunlarım,
Fırçalarım dişimi.
Hiç ağrımaz, çürük yok.
İnci gibi dişlerim.

● Çocuk sabah uyanınca ne yaparmış?

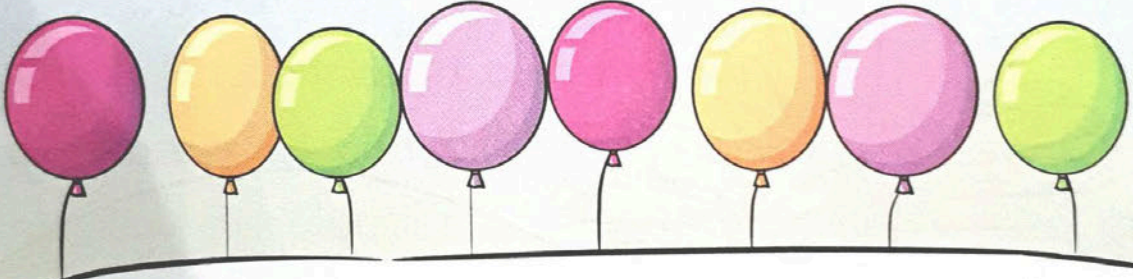
.....

● Çocuğun dişleri nasılmış?

.....

- MİNİK TOHUMUN İSTEĞİ
(Dinleme Metni)
- DENİZDE BİR GÜN
- ZAMAN NEDİR?
- KİM TOPLADI YILDIZLARI?
- PİJAMASINI ÇIKARMAK İSTEMEYEN KÜÇÜK SİPA
(Serbest Okuma Metni)

6. TEMA

DOĞA VE EVREN

Tohumlar niçin toprağa ekilir?

Dinleme
Metni

MİNİK TOHUMUN İSTEĞİ

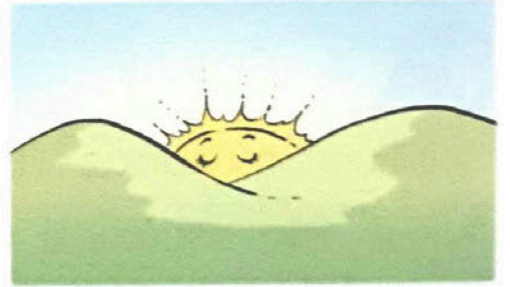
Metni dinlerken arkadaşlarımızın dikkatini dağıtacak hareketler yapmayalım. Anlatılanlara yoğunlaşarak metnin devamıyla ilgili tahminde bulunalım.

1. Etkinlik

Aşağıdaki soruyu okuyunuz. Bu sorunun cevabını tahmin ederek aşağıya yazınız.

Güneşin kaybolmasına ayçiçeği çok üzüldü. Kardeşleri ona üzülmemesi için ne söylemiş olabilir?

Şimdi metni dinlemeye devam edelim.

2. Etkinlik

Okuduğunuz metnin konusunu yazınız.

3. Etkinlik

Aşağıdaki soruları dinlediğimiz metne göre cevaplayalım.

1. Minik tohumun kabuğunu ne ıslatmış?

.....

2. Minik tohum yeryüzünde Güneşi görünce ne yapmış?

.....

3. Ayçiçeğini vitamin ve minerallerle kim beslemiş?

.....

Öyküyü, olayların sırasına dikkat ederek anlatalım.

4. Etkinlik

Biliyor musunuz? Evde ya da sınıfta tohum çimlendirebiliriz. Bunun için aşağıdaki yönergeleri uygulayalım.

1. Bir kabın içine pamuk koyup ıslatalım.
2. Pamuğu ikiye katlayıp arasına fasulye, buğday gibi bir tohum koyalım.
3. Güneş gören bir pencere önüne yerleştirelim.
4. Her gün gözlemleyelim. Belli miktarda su vererek çimlendirelim.

Tohumun çimlenme aşamasını, her gün fotoğrafını çekerek de gözlemleyebiliriz. Bu fotoğrafları, büyüklerimizin ve öğretmenimizin yardımıyla bilgisayarda arkadaşlarımıza izletebiliriz.

Evimizdeki saksı bitkilerinin bakımını nasıl yapıyoruz? Bu bitkilerden birini, konu dışına çıkmadan tanıtalım.

5. Etkinlik

Aşağıdaki ifadeleri uygun kelimelerle tamamlayalım. Cümleleri tamamlayınca sonuna uygun noktalama işareti koyalım.

göreviymiş bakmış beklemiş sormuş sığmıyormuş görmüş

Ayçiçeği toprağın altında ne

O sabah minik filizin içi içine

Yeryüzüne çıkar çıkmaz Güneş'i

Ayçiçeğini ısıtmak kimin

Sabah doğuya, akşam batıya

6. Etkinlik

Ayçiçeğine başka hangi adlar verilmiştir? Büyüklerimize sorarak, bilgisayarda araştırarak öğrenelim. Bu adlarla cümleler kurup aşağıya yazalım.

Öğrendiğimiz adları kelime defterine yazmayı unutmayalım.

.....

.....

7. Etkinlik

Nasrettin Hoca fıkrasını okuyalım. Aşağıdaki çalışmaları fıkraya göre yapalım.

YA BAL KABAĞI OLSAYDI!

Hoca bir gün bahçesindeki ceviz ağacının altına uzanır. Yatarken ağaçtaki cevizleri görür. Başlar kendi kendine söylenmeye:

– Şu Allah'ın işlerine de akıl ermiyor. Bir şu kocaman ceviz ağacının küçücük meyvesine bak, bir de parmak kadar fidede yetişen kabağa! Hiç uyum var mı aralarında?

Tam o anda, yukarıdan "küt" diye bir ceviz düşer alnının ortasına! Hoca neye uğradığını bilemez. Bir taraftan alnını ovuştururken bir taraftan da dua eder:

– Allah'ım sana şükürler olsun! İyi ki o kabakları bu ağaçta yetiştirmedin. Yoksa ne olurdu şimdi benim hâlim!..

Hoca niçin şükretmiş?

Fıkranın bir bölümünü resimle anlatalım.

8. Etkinlik

Aşağıdaki meyveler aralarında konuşuyorlar. Meyvelerle konuşmalarını eşleştirelim.

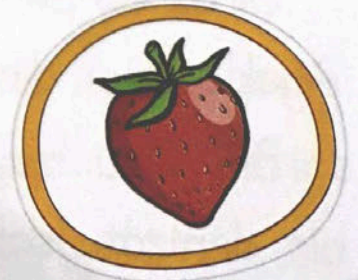
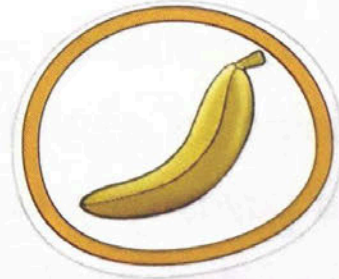
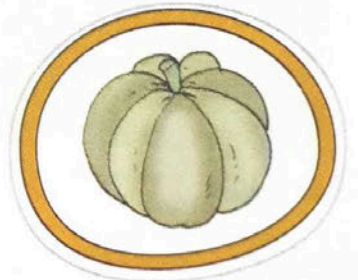
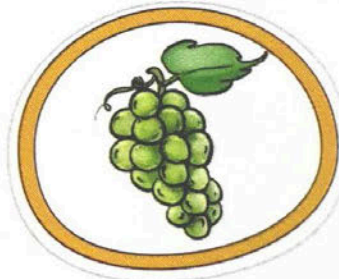
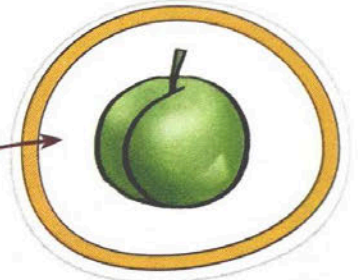
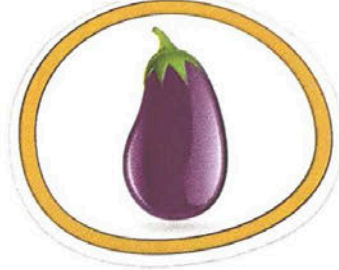
Ben bu koca gövdemle ağaçta yetişemem. Sonra Hoca'nın fıkrasındaki gibi ya başınıza düşersenem!

Ben sıcak ülkelerde, ağaçlarda yetişirim. Tadım çok güzeldir. Tadımı sevmeyen çocuk var mı?

Ben de ağaçta olurum. Meyvelerim daha olgunlaşmadan da çok sevilir. Yazın müjdecisiyim.

Biz yerdeki fidelerde yetişiriz. Çocuklar kolay toplansın, bol bol yesin isteriz. Yanakları bizim gibi kırmızı olsun deriz.

Çocuklar beni çok iyi tanır. Yaprığım dolma olur. Olgunlaşınca meyve olurum, pekmez olurum. Üstelik asmalarda yetişirim. Bol gölge veririm.

"Çevremizi temiz tutmalıyız." sözüne göre neler yapabiliriz?

Metni, dudaklarımızı kıpırdatmadan sessiz okuyalım. Sonra da hecelemeden, tekrarlar yapmadan sesli okuyalım.

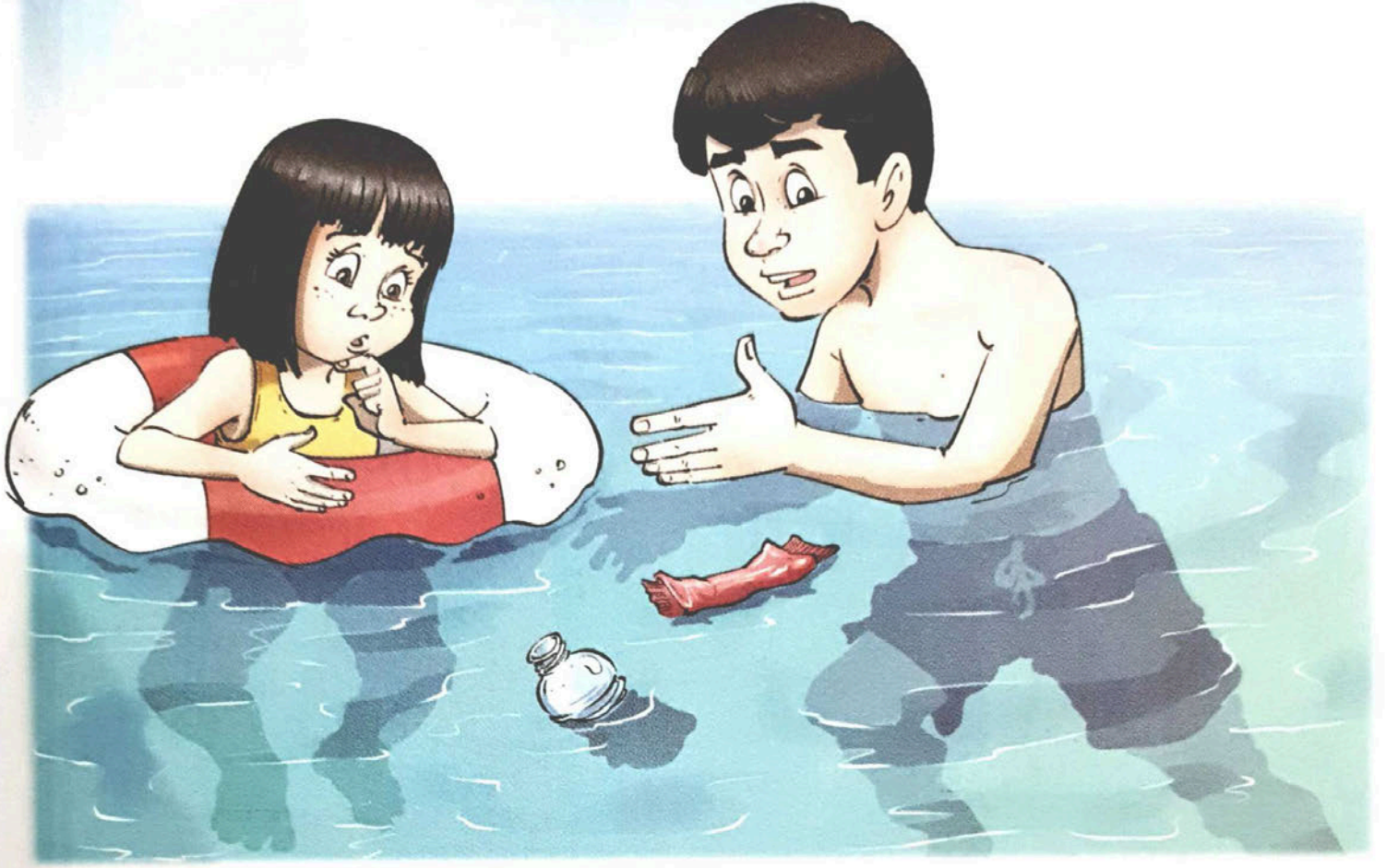

DENİZDE BİR GÜN

Bu yaz ilk kez gördüm denizi. Önce masmavi suları, güçlü bir dalgayla ıslattı beni. Ayaklarımı sokup alıştırdım kendimi ona. Yavaş yavaş girip yüzmeye çalıştım sonra babamın kollarında. (...)

Biraz da ben alıştım galiba. Başladım can simidimle oynamaya. Ayaklarımın dibinden balıklar geçiyordu bazen.

Bir sürü başka balık, hatta deniz anası geldi. Bir denizyıldızı, bir denizati, sahibinden kaçmış bir top geldi.

Sonra bir su şişesi ile gofret paketi gelince balıklar bir daha görünmedi gözüme. İnsanlar kalabalıklaşmıştı. İçlerinden bazıları ellerindeki çöpü suya atmıştı.

– Denizde yaşayan bir sürü canlı var, dedi babam. Burası onların evi, bizler misafiriz şimdi. Düşünsene evine gelen misafirlerin yanlarında getirdiği çöpü odana atıp gittiğini. (...) Üstelik bu canlıların işine yaramıyordu, doğada kaybolmadan milyonlarca yıl kalabiliyordu bu çöplerin her biri. (...) Hatta sayısız canlının hayatı bu atıklar yüzünden tehlikedeydi.

Babam bunları söylerken çöpleri dışarı çıkardı. Kıyıda yediği muzun kabuğunu yere bırakan bir arkadaşı uyardı. Az ileride bir çöp kovası vardı. Herkes çöpünü oraya atmalıydı.

– Peki ya kova olmasaydı, dedim.

– O zaman çöpünü biriktirmeliydin. Eve dönerken onu yanında götürebilirsin. (...)

Ben denizi çok sevdim, içindeki canlıları da.

Oynamak çok eğlenceli kıyısındaki kumlarla. Bizler için bu kadar güzel şeyler yarattığın için teşekkür ederim Allahım. Yarattığın güzellikleri hep korumaya çalışacağım.

Figen Yaman COŞAR

1. Etkinlik

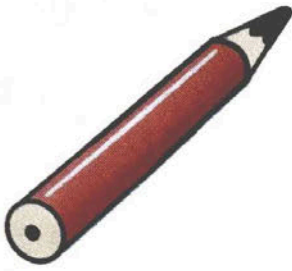
Koyu yazılan kelimelerin anlamlarına dikkat edelim.

Bu **yaz** ilk kez gördüm denizi.

Bu **kış** ilk kez gördüm denizi.

"Yaz" ve "kış" birbirinin zıttı iki kelimedir.

- Resimdeki kalemlerin boyu aynı mı?

"Büyük" ve "küçük" kelimeleri anlamca birbirinin karşıtı, zıt anlamlı kelimelerdir.

"Dışarı" sözcüğünün zıt anlamlısı sözcüğüdür.

2. Etkinlik

- Okuduğumuz öyküde ne anlatılıyor? Sırasıyla anlatalım.
- Konuşurken kelimeleri doğru seslendirelim.
- Konu dışına çıkmadan, okuduğumuz öyküden anladıklarımızı anlatalım.

3. Etkinlik

Öykünün konusunu yazalım.

4. Etkinlik

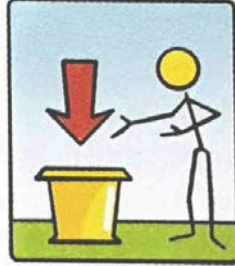
Çevre temizliği ve çevrenin korunması önemlidir. Bunun için bazı işaretler, şekil ve semboller kullanılır. Aşağıdaki uyarıları inceleyelim.

DIŞINA DEĞİL

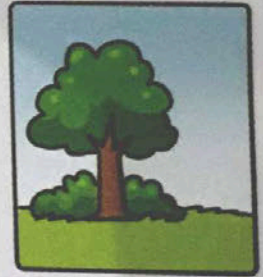
İÇİNE ATIN

ÇÖPLERİ

BURAYA ATIN

ÇEVREYİ

TEMİZ TUTUNUZ

Haydi, bir uyarı işareti de biz hazırlayalım.
Hazırladığımız işareti aşağıya çizelim.

--

5. Etkinlik

Çevre temizliğinin önemini anlatan sözleri okuyalım.

Sağlıklı yaşam,
sağlıklı çevreyle olur.

Biz doğayı korudukça
doğa da bizi korur.

Çöplerimiz birikmesin,
sularımız kirlenmesin.

Çevre korumayla ilgili bir söz düşünelim. Bunun için ailemizden yardım alabiliriz. Sınıfça seçilenlerden birini aşağıya yazalım.

6. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde bazı yazım hataları yapılmış. Yanlış yazılan kelimeleri çizerek belirtelim.

Biraz da Ben alıştım galiba.

içlerinden Bazıları ellerindeki Çöpü suya Atmıştı.

Herkes Çöpü oraya atmalıydı.

babam bunları söylerken çöpleri dışarı çıkardı.

Ben Denizi çok Sevdim, İçindeki canlıları da.

7. Etkinlik

Tiyatroda tek kişilik bir oyun seyrettim. Oyun, kısaca şöyleydi.

Üstü başı kirlenmiş, hasta bir kuş (çocuk) sahneye gelir.

"Cik, cik, cik! İyi günler. Nasılsınız? İyisiniz demek. Ben hiç iyiyim değilim! Şu hâlime bakın. Pislik içindeyim! Açım! Hastayım. Hep sizden yüzünüzden! Çünkü her şeyi kirletiyorsunuz.

Bacalarınızdan çıkan dumanlarla havayı kirletiyorsunuz. Ne zaman uçam nefes alamam. Boğulur gibi olurum.

Bazen su içmek, yıkanmak isterim. Bir su kıyısına inerim. Bakarım ki suyu da kirletmişsiniz. O sudan içsem zehirlenirim. O suda yıkansam hasta olurum.

Geçen gün yem aramak için bir yere indim. Orayı çöplük hâline getirmişsiniz. Yem bulamadım. Aç kaldım. Ayağımı paslı bir teneke kesti. Bembeyaz tüylerim, kapkara oldu böyle. Dayanamadım, hasta hasta buraya geldim. Sizden yardım istiyorum.

Büyüklerinize söyleyin lütfen, biraz anlayışlı olsunlar. Çevreyi kirletmesinler. Havayı, suyu, toprağı zehirlemesinler. Kuşlar ölmesin. Bizler ölürsek dünya çirkinleşmez mi? Üzülmez misiniz?"

Aziz Sivaslıoğlu

Haydi, kuşun yardım isteğine destek verelim.

Dünya, insanların, hayvanların ve bitkilerin ortak evi. Çevreyi kirletmemek için iki öneri yazalım.

Bu oyunu sınıfta canlandıralım.

Niçin saat ve takvim kullanırız?

Metni önce sessiz, sonra da sesli okuyalım. Okurken noktalama işaretlerine dikkat edelim. Cümle sonlarındaki soru işareti (?) de bir noktalama işaretidir. Bu işaretlerin olduğu cümleleri soru sorar gibi okumalıyız.

ZAMAN NEDİR?

Çabuk git yıkan! Çabuk paltonu giy! Gel çabuk! Çabuk ödevlerini yap! Çabuk git yat! (...) Çabuk git ellerini yıka! Çabuk git çantayı al! Çabuk yemeğini bitir!

(...)

Hiçbir zaman şöyle dendiğini duymayız: (...)

Git yavaş yavaş yıkan! Yavaş yavaş paltonu giy! Yavaş yavaş gel! Yavaş yavaş ödevlerini yap! Yavaş yavaş yatmaya git! Yavaş yavaş ellerini yıka! Yavaş yavaş git çantayı al! Yavaş yavaş yemeğini bitir!

Eğer böyle denseydi, bir iş yaparken acele etmemek gerektiğini düşünürdük.

Üstelik kimi zaman, bir şeyi daha iyi yapabilmek için yavaş davranmamız istenir:

Daha yavaş gitseydin,
daha az hata yapardın!

İşin içinden çıkmak hiç kolay değil! Öyleyse ne yapmalı? Zaman çok mu, zaman yok mu? Çabucak büyümeli miyiz, yoksa bir süre daha bebek kalmak için işi ağırdan alabilir miyiz?

Acele etmezsek zaman kaybedeceğimizi söylerler. Bir yandan da hiçbir şeyi aceleye getirmemek önemlidir derler. İşin içinden çıkmak her zaman o kadar kolay değildir.

Peki, öyleyse zaman nedir?

Zamanı kimse göremez, duyamaz, kimse onun kokusunu alamaz, ona kimse dokunamaz.

Gördüğümüz şey, değişen mevsimlerdir. Dünyamız sürekli değişir. Zaman değişimdir, dönüşümdür.

Demek ki yemeğe oturacağımız zamana karar veren saat, emirleri veren zamandır. (...)

İnsanların büyük şefi saattir; yani zamandır. Okul kapısının kaçta açılıp kaçta kapanacağına, öğlen arasının kaçta başlayıp kaçta biteceğine o karar verir. Anne ve babamızın ne zaman iş yerinde olmaları gerektiğine, trenin ne zaman kalkacağına, televizyonda çizgi filmlerin kaçta başlayacağına...

Bütün bunlara, saat ve takvim karar verir. Yani zaman.

Brigitte LABBÉ (Brijit Labe),

Michel Puech (Mişel Püeş)

Çeviri: Azade ASLAN

(Kısaltılmıştır.)

1. Etkinlik

Aşağıdaki görselleri anlamları ile eşleştirelim.

Bir yılın günlerini, aylarını, sayılı günlerini gösteren, değişik biçimlerde yapılmış çizelge veya defter.

Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü.

Farklı hafif malzemelerden yapılan ve büyüklüğüne göre çeşitli amaçlarda kullanılan taşımaya yarayan kap.

2. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, okuduğunuz metne göre cevaplayalım.

1. Bir işin hızlı yapılması istendiğinde hangi kelime kullanılıyor?
.....
2. Acele edilmemesi için hangi kelime kullanılıyor?
.....
3. Zaman nasıl anlatılıyor?
.....
4. Günlük yaşantımızda zamanı nelerden yararlanarak belirtiyoruz?
.....

- Bir süre daha çocuk kalmak için zamanı durdurabilir miyiz?
- Konuşan arkadaşlarımızın sözünü kesmeden saygıyla dinleyelim.

3. Etkinlik

Konuşmaları, sonlarındaki işaretlere dikkat ederek okuyalım.

Peki öyleyse zaman nedir?
Zaman değişimdir, dönüşümdür.

Çabuk yemeğini bitir!

Ünlem işareti (!) de, nokta (.) ve soru işareti (?) gibi cümle sonlarına konur. Soru sorulan cümlelerin sonuna soru işareti konur. Sevinç, korku, öfke gibi duyguları belirten cümlelerin sonuna ünlem işareti konur.

Yukarıdaki noktalama işaretlerini uygun cümlelerin sonuna koyalım.

Ne zaman doğdun ☐

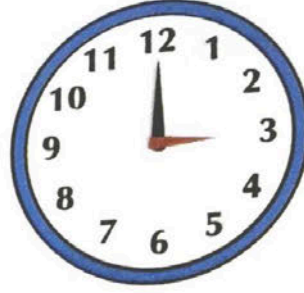
Dersimiz on dakika sonra bitiyor ☐

Ay, bu ne güzel saat ☐

4. Etkinlik

Aşağıdaki takvimleri ve saatleri inceleyelim.

- Takvimde hangi ayın adı yazıyor?
- Ayın kaçı ve hangi gün?
- Saatler kaçı gösteriyor?

Bugünün tarihini gösteren bir takvim yapalım.

Harflerin ve rakamların yazılış yönlerine dikkat edelim.

Gökyüzünde gece ve gündüz neler görürüz?

- Şiiri, öğretmenimizin okuyuşunu örnek alarak bir kere daha okuyalım.
- Beğendiğimiz bir şiiri ezberlemeye çalışalım.

KİM TOPLADI YILDIZLARI?

Gece baktım gökyüzüne,
Işıl ısıldı yıldızlar.
Ben onlara el salladım,
Onlar bana göz kırptılar.

Kim dizmişti dizi dizi,
Böylesine çok yıldızı?

Sabah baktım gökyüzüne,
Hiçbirini göremedim.
Ne olmuştu yıldızlara?
Hiçbir anlam veremedim!

Kaybolmuştu hem izleri,
Kim topladı yıldızları?

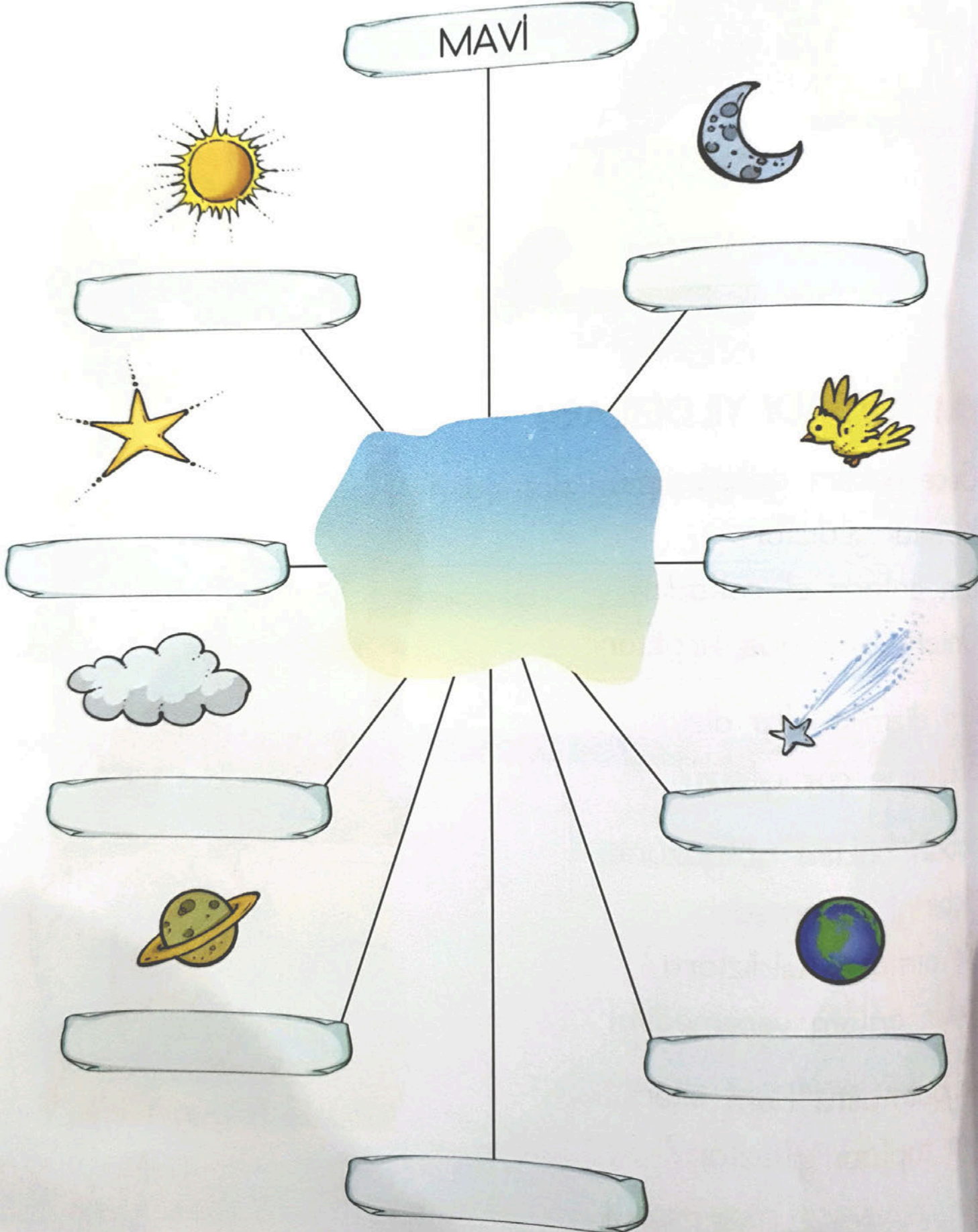
Selami YILDIRIM

1. Etkinlik

"Gökyüzü" sözcüğünün çağrıştırdığı kelimeleri aşağıya yazınız.

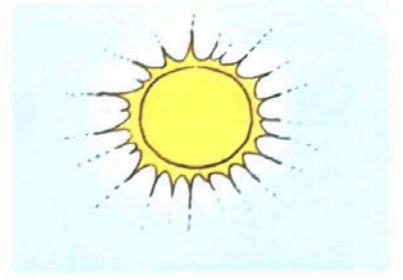

2. Etkinlik

Aşağıdaki bilmecelerle cevaplarını eşleştirelim.

Biz biz idik biz idik.
Yüz binlerce kız idik.
Gece oldu dizildik.
Sabah oldu silindik.

Gökte duran tepsidir.
Kartopu benzeridir.
Şekli durmaz değişir.
Bilin neyin nesidir?

Hem yaşatır hem yakanım.
Benden doğar kış ile yaz.
Çok eskiden beri varım.
Ben olmasam hayat olmaz.

Mavi atlas,
İğne batmaz,
Terzi biçmez,
Makas kesmez.

3. Etkinlik

Dizelerde hangi kelimeler koyu yazılmış? Noktalı yerlere bu kelimelerin zıt anlamlılarını yazalım.

Gece baktım gökyüzüne,

.....

Böylesine çok yıldızı?

.....

Sabah baktım gökyüzüne,

.....

Aşağıya, "karanlık" sözcüğünün karşıtını kullanarak bir cümle yazalım.

Sabah yıldızları göremediği için "Kim topladı yıldızları?" diye şaşırان çocuğa bunu nasıl açıklarız?

4. Etkinlik

Bu şiire başka hangi başlıklar verilebilirdi? İki farklı başlık yazalım.

Yazarken harfler ve kelimeler arasında uygun boşluk bırakalım. Başlığın tamamını ya da ilk harflerini büyük yazmayı unutmayalım.

Handwriting practice lines for the poem.

5. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, okuduğumuz metne göre cevaplayalım.

1. Çocuk, yıldızları ne zaman, nerede görüyor?

.....

.....

2. Çocuk, yıldızlara niçin el sallamış olabilir?

.....

.....

3. Yıldızlar göz kırpar mı? Çocuk niçin bana göz kırptılar, diyor?

.....

4. Çocuk gece gökyüzüne bakarken neyi merak ediyor?

.....

.....

5. Çocuk, sabah gökyüzüne bakınca neye bir anlam veremiyor?

.....

6. Yıldızların izi nasıl kayboluyor?

.....

.....

6. Etkinlik

- Şiirin ilk iki bölümünü bakarak yazalım. Yazımız bitince gözden geçirelim. Harf hatası ya da hece eksikliği varsa düzeltelim.
- Şiiri yazıp bitirince kenardaki boşlukları yıldızlarla süsleyelim.

PİJAMASINI ÇIKARMAK İSTEMEYEN KÜÇÜK SİPA

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde, küçük bir sipa varmış. Bu küçük sipa yeşil çayırlanda otlar, derelerde oynarmış. Akşam olunca evine gelir, pijamasını giyer, uykuya dalarmış. Sabahleyin bir türlü giyinmek istemezmiş. Bu, ona çok zor gelirmiş. Öğleye kadar pijamasıyla dolaşmış. Ama sonra annesinin de ısrarıyla pijamasını çıkarıp sokak kıyafetini giyermiş.

Yine böyle bir gün pijamasını çıkaran küçük sipa başlamış çayırlara doğru koşmaya. "Biraz daha uzağa gidersem taze ve bol otlu çayırlar bulabilirim." diye düşünmüş. Ormanın içlerine doğru ilerlemiş. Çok yorulmuş. "Acaba ne kadar yürüdüm?" diye düşünürken gördüklerine inanamamış!

Kocaman bir çayırda bir sürü sipa, pijamalarıyla oturuyormuş. "Herhâlde buralarda âdet böyle. Kimse pijamasını çıkarmıyor." diye düşünmüş. Sonra bu pijamalı hayvanlara yaklaşmaya başlamış. İçlerinden biri küçük sipaya:

– Merhaba arkadaşım. Sen yabancısın galiba, demiş.

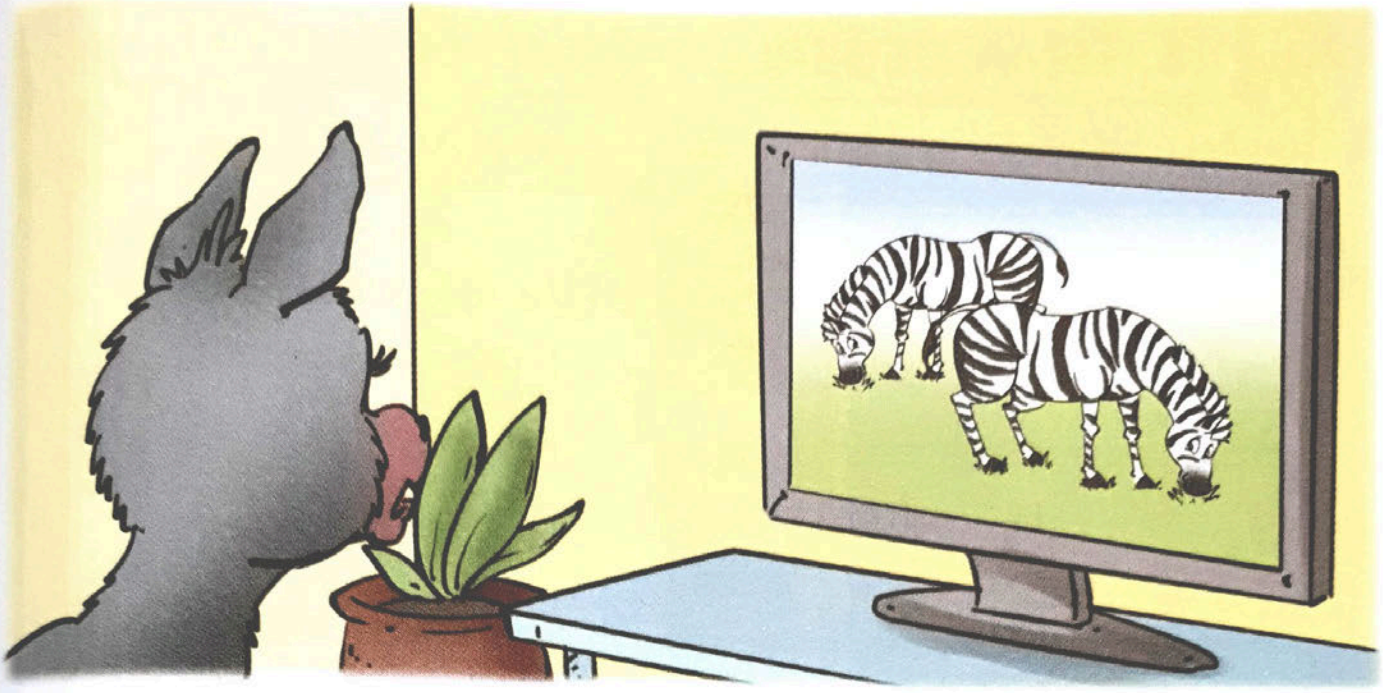
– Evet, buralara ilk kez geliyorum.
– Elbisen de çok garip.
– Sizinki de... Gündüz olduğu hâlde hâlâ pijamayla dolaşıyorsunuz.

– Biz hep böyle dolaşırız.
– Öyle mi! Annem bize, yatarken pijamamızı giymemizi söyler. Sabahleyin de mutlaka çıkartmamızı ister.
– Bizim kıyafetimiz yaz kış böyledir.

Küçük sipa duyduklarından ve gördüklerinden dolayı şaşkına dönmüş. Karnını bir güzel doyurduktan sonra eve gelmiş. Hemen pijamalarını giymiş ve dışarı çıkmış. Gündüz vakti onun pijamayla dolaştığını gören arkadaşları çok gülmüşler. Annesi:

– Sen hasta mısın, diye merakla sormuş.
– Hayır, demiş küçük sipa. Hasta falan değilim. Ormanda herkes böyle giyiniyor. (...)

Tam o sırada küçük sıpa televizyonu açmış. Televizyonda bir belgesel varmış. Hemen annesini çağırmış.

– Bak anne, işte bunlar, benim ormanda gördüğüm arkadaşlar! Hâlâ pijamalılar.

Annesi televizyona bakmış. Sonra da başlamış gülmeye.

– Evladım, onlara zebra denir. Giydikleri ise pijama değil. Onların elbiseleri öyledir.

Bunun üzerine küçük sıpa hemen pijamalarını çıkarmış ve elbiselerini giymiş. Bir daha da işin aslını öğrenmeden biliyormuş gibi davranmamış. (...)

İsmail BİLGİN
(Kısaltılmıştır.)

6. TEMA DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Verilen kelimelerle birer cümle oluşturup yazalım.

ölçeriz zamanı
saatle takvim ve

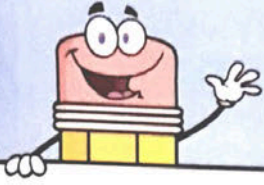
ay olunca yıldızlar
ve görünür gece

2. Aşağıdaki kelimelerin zıt anlamlılarını yazalım.

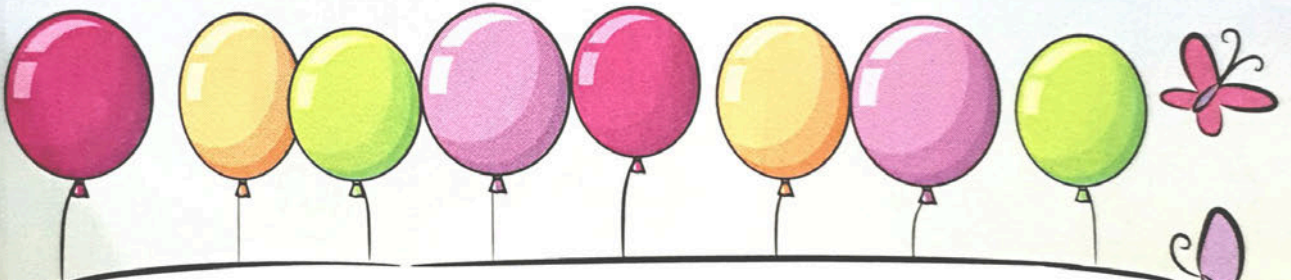
gel →
yaz →
gece →
sabah →
kirli →

3. Cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretlerini koyalım (".", "!", "?").

- Bitkiler nasıl çimleniyor ☐
- Gece ay ve yıldızlar çok güzel görünür ☐
- Aman Allah'ım, bu ne güzel bir kedi böyle ☐
- Zaman nasıl geçti hiç anlamadım ☐
- Çevreyi en çok neler kirletiyor ☐
- Çabuk, çabuk okula geç kaldık ☐
- Of, ayağım çok acıyor ☐

- KAPATIN TELEVİZYONLARI
(Dinleme Metni)
- EN GÜÇLÜ KİM?
- CIRT CIRTLAR
- ASTRONOT
- YORGUN KEDİLER
(Serbest Okuma Metni)

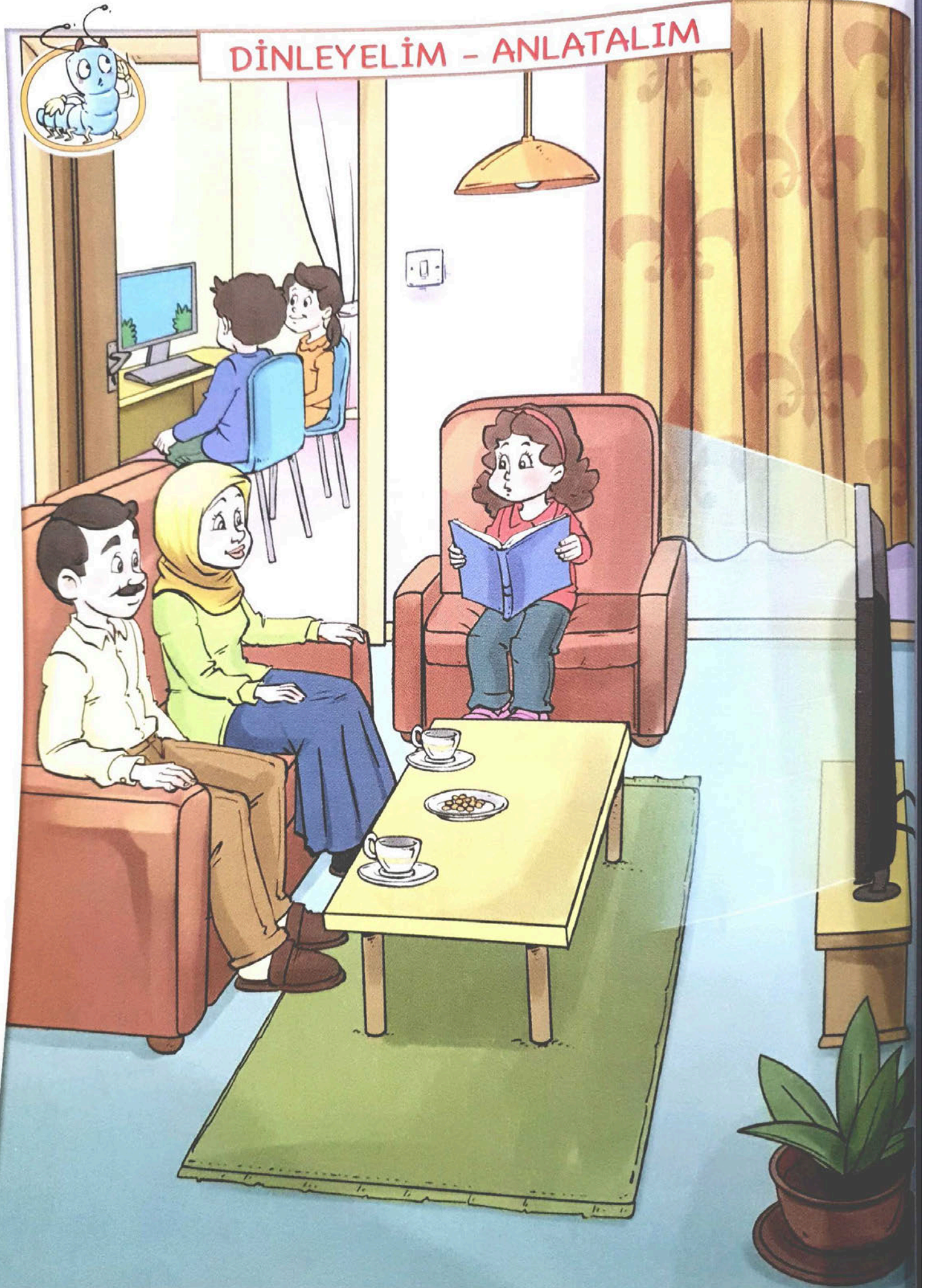

7. TEMA

BİLİM VE TEKNOLOJİ

DİNLEYELİM - ANLATALIM

Televizyondaki her programı izlemek doğru mudur?

Dinleme
Metni

KAPATIN TELEVİZYONLARI

Şiirle ilgili resmi inceleyelim. Bu metinde ne anlatılıyor olabilir?

1. Etkinlik

Dinlediğimiz şiirin konusunu yazalım.

2. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, dinlediğimiz metne göre cevaplayalım.

1. Çocukların bölüşmek istediği ne dertleri olabilir?
.....
2. "Çocuklar bir robot değil." sözüyle ne anlatılıyor?
.....
3. Uzun süre televizyon seyretmek çocuklara nasıl zarar veriyor?
.....

Televizyonda hangi programları izlediğimizi anlatalım. Söz alarak konuşmayı unutmayalım. Konuşan arkadaşlarımızın sözünü kesmeden dinleyelim.

Televizyon, bilgisayar gibi haberleşmeyi sağlayan araçlara, iletişim araçları denir.

3. Etkinlik

Resimlerdeki iletişim araçlarının adlarını yazalım. Bu sözcükleri hecelerine ayırıp hece sayısını belirtelim.

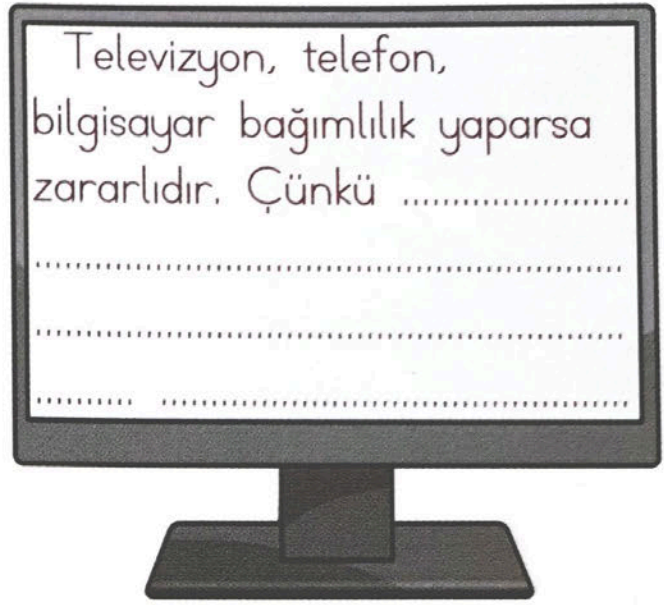
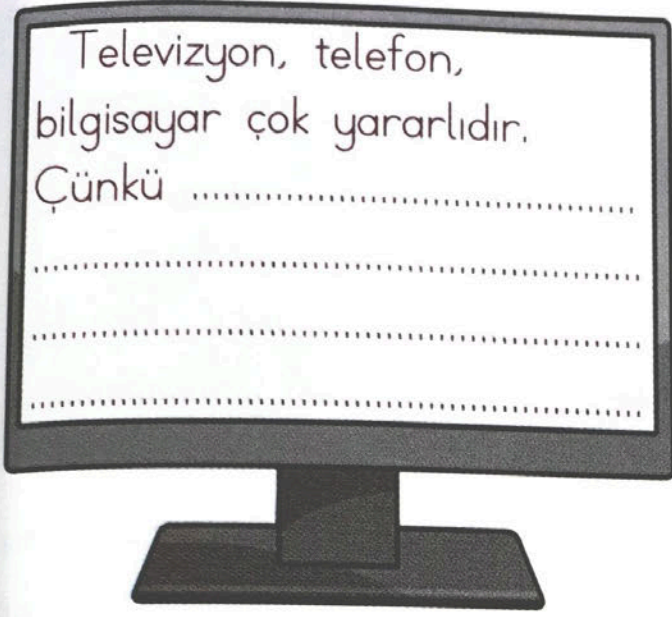
Adı	Heceleri	Hece Sayısı
tablet	tab - let	2

4. Etkinlik

Aşağıdaki cümleleri, kendi düşüncemize göre tamamlayalım.

5. Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerle cümleler oluşturalım.

çok

sağlığımıza

ekrana

zararlı

bakmak

programlar

hangi

tabletinde

var

cep

kullanmazlar

çocuklar

telefonu

küçük

Cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretleri koymayı unutmayalım.

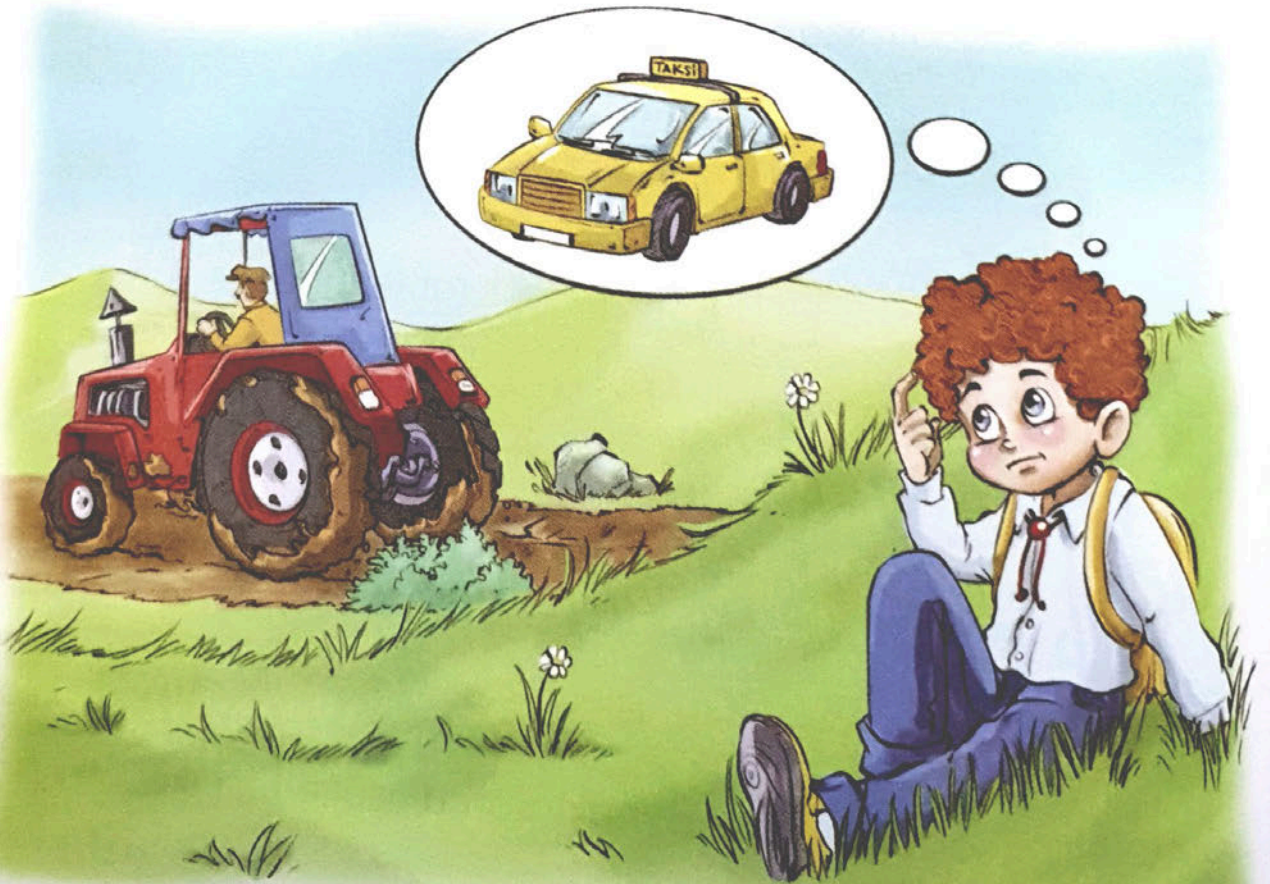
Makineler mi, insanlar mı daha güçlüdür?

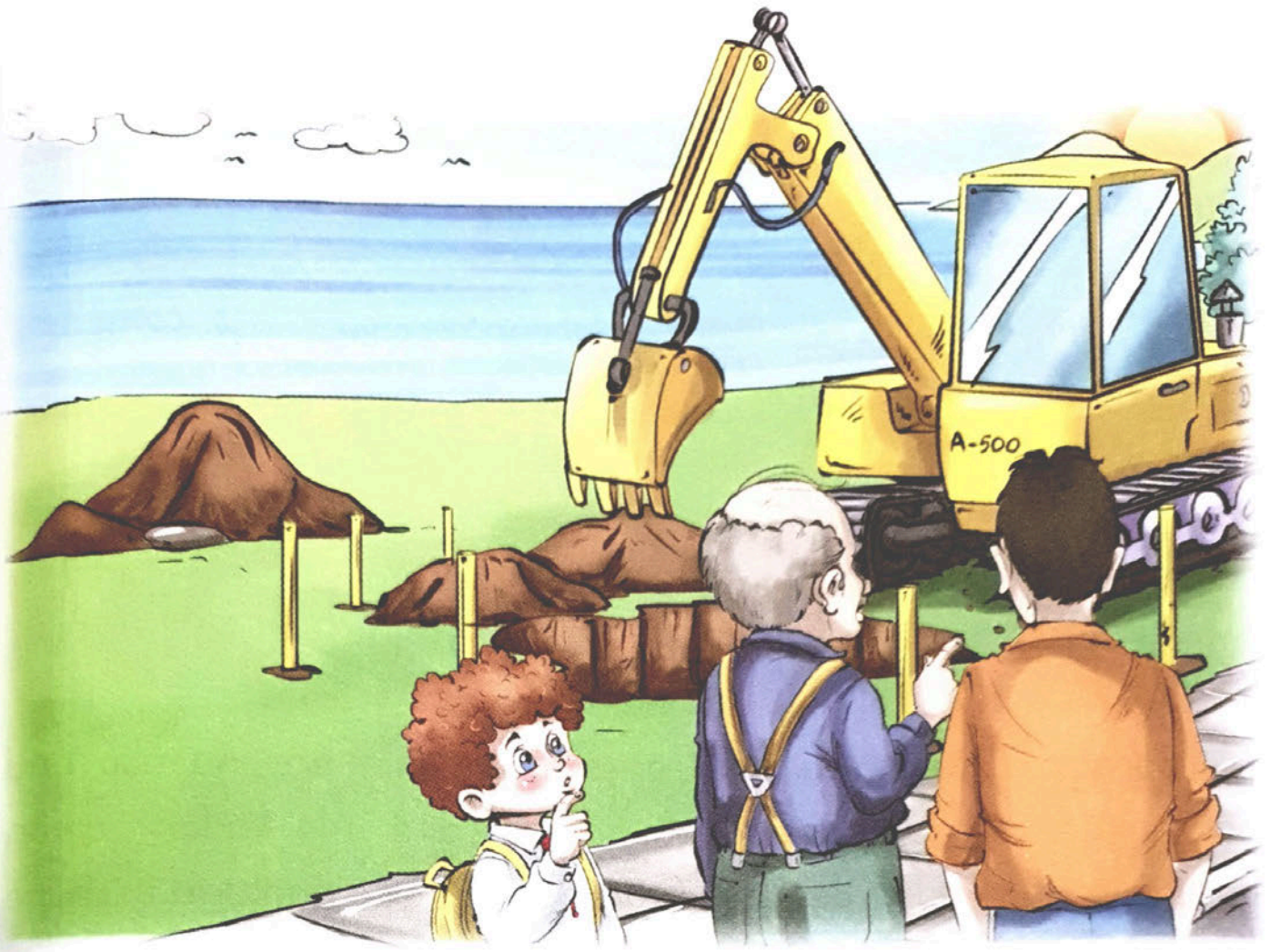
EN GÜÇLÜ KİM?

Bahar gelmişti. Ahmet, okuldan çıkınca servis beklemiyordu artık. Kirlardan geçerek kestirmeden varıyordu evlerine. Yine bir gün evlerine giderken bulutları seyretti. Bir bulut olup dünyayı dolaşmak istedi. Rüzgâr bulutu dağıtınca vazgeçti. Daha kuvvetli bir şey olmak istedi.

Dalgin dalgin yürüyordu ki bir traktör geçip gitti yanından. Biraz kaba sabaydı traktör. Tekerleri çamur içindeydi. Olursa daha güzel bir şey olurdu. Taksi olurdu örneğin. Yok yok, taksi de olmazdı. Geçen gün bir taksi devrilmişti. Nasıl acımişti ona. Hiçbir zaman kimseyi kendisine acındırmak istemezdi.

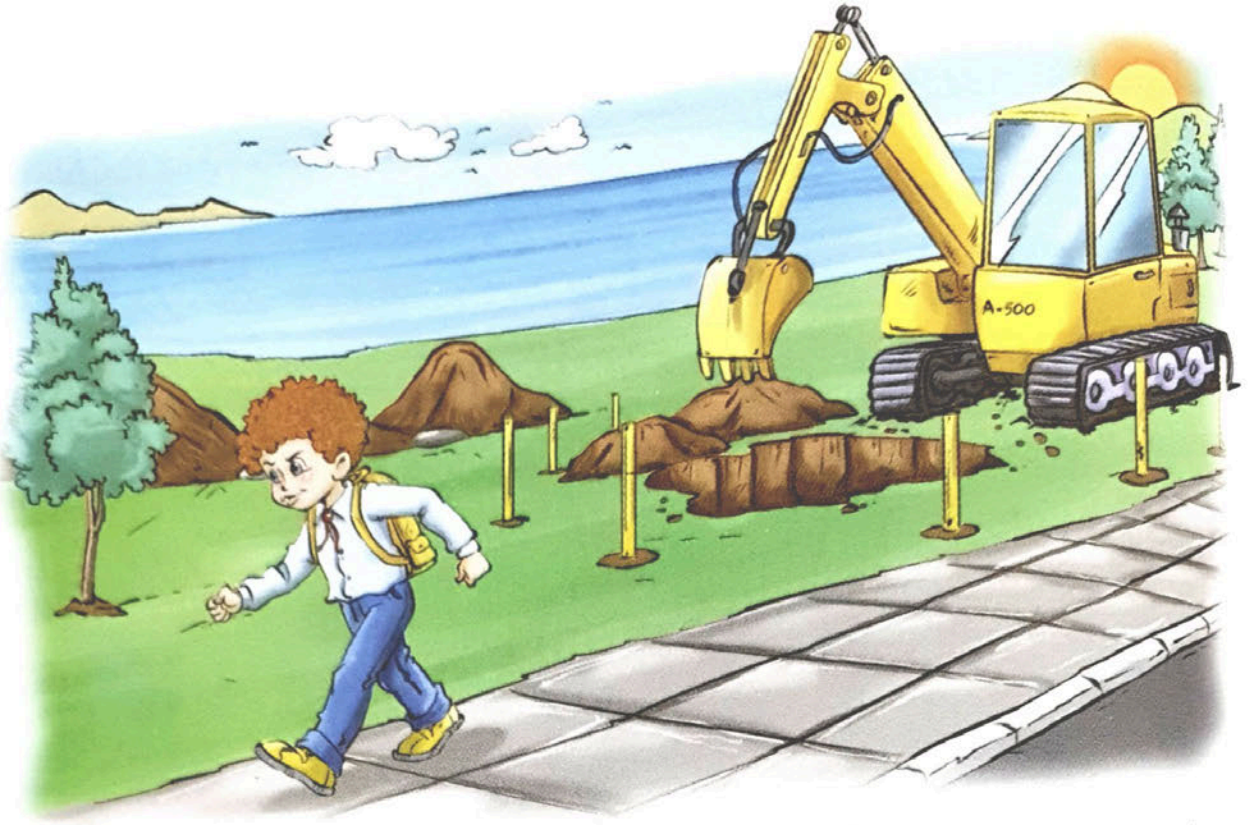
Ana caddeyi geçip deniz kıyısına indi. Belediyenin su yolu açan kepçesini gördü. Kanarya sarısı bir rengi vardı. İnsan eline benzeyen kocaman kepçesini toprağı daldırdığı gibi ne var ne yok, alıp çıkartıyordu.

Kepçenin kanal açmasını izleyen kalabalığın yanına vardı. Kalabalıktaki herkes kepeye hayran hayran bakıyordu. (...)

Kepçenin çalışmasını izleyenlerden yaşlı bir adam:

"Şundaki güce bakın bayım." dedi yanındakine. "Yüz adam yapamaz bu aracın yaptığı. Harika bir makine bu!"

Tam o anda karar verdi. "Ben böyle bir kepçe olacağım işte." dedi. (...) Hem de kararını hiç değıştirmeyecekti. Gördüklerinin içinde en güzel, en güçlü olanı oydu çünkü.

Toprağın üstüne oturdu. Çenesini iki elinin arasına alıp onu hayranlıkla izlemeye başladı. (...) Dalıp gitti. Ne kadar zaman geçtiğinin farkında değildi. Güneş ufuktaki dağların üstüne doğru devrilirken kepçeyi kullanan adam saatine baktı. İşinin bitme zamanı gelmiş olmalıydı. Önce dev aracı durdurdu. Kapılarını kilitledikten sonra hiçbir şey söylemeden çekip gitti.

Kepçenin durmasıyla sessizleşti ortalık. (...) Harika bir makine de olsa kepçeyi yine şoförü çalıştırıp şoförü durdurmamış mıydı? Öyleyse o adam yokken koca araç bir hiçti. İçi pişmanlık duygusuyla doldu. Bu kararı da yanlış vermişti. "Kepçe de olmayacağım!" diye bağırdı boş alana doğru. "Bunların içinde en mükemmeli insan! Ben insan olacağım!.."

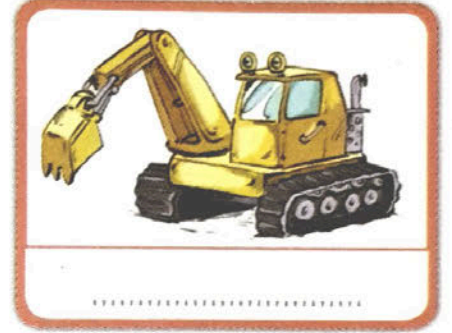
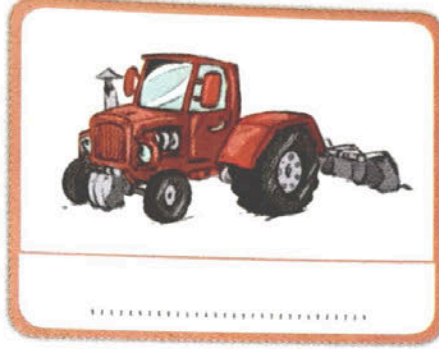
Evlerine doğru büyük adımlarla yürüdü. İçinde kuvvetli bir ders çalışma isteği vardı.

Mehmet GÜLER
(Kısaltılmıştır.)

1. Etkinlik

Aşağıda resimlerini gördüğümüz araçların adlarını yazalım. Bu araçlardan nerelerde ve nasıl yararlanıldığını araştıralım. Öğrendiklerimizi arkadaşlarımıza anlatalım.

2. Etkinlik

Resimlerin olduğu bölümlerde Ahmet neler hissetti? Yazalım.

3. Etkinlik

Aşağıdaki sorularla cevapları eşleştirelim.

Sorular

1. Ahmet, dünyayı dolaşmak için ne olmak istedi?

2. Traktör ve taksiden niçin vazgeçti?

3. Ahmet, deniz kıyısında ne gördü?

4. Kepçenin çalışmasını izleyen adam ne dedi?

5. Ahmet, niçin kepçe olmak istedi?

6. Şoför, kepçenin çalışmasını durdurunca Ahmet ne düşündü?

Cevaplar

Su yollarını açan kepçeji gördü.

Şoför olmayınca koca araç bir hiçmiş diye düşündü.

Gördüklerinin içinde en güzeli ve güçlüsü olduğu için kepçe olmak istedi.

Bir bulut olmak istedi.

Yüz adam yapamaz bu aracın yaptığını, dedi.

Evlerine doğru büyük adımlarla yürüdü.

Traktör çamurlu ve kaba sabaydı. Taksi de devrilmişti.

4. Etkinlik

Örnekteki gibi taşıtları tanıtıcı kart yazalım. Bu taşıtlar icat edilmeseydi yaşantımızda nelerin değişebileceğini belirtelim.

Adı: **Taksi**

Rengi: **Sarı**

Özelliği: **Yolcu taşır.**

Eğer olmasaydı **gitmek istediğimiz yere ulaşamazdık.**

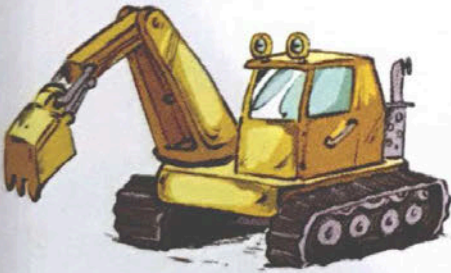

Adı:

Rengi:

Özelliği:

Eğer olmasaydı

Adı:

Rengi:

Özelliği:

Eğer olmasaydı

Taşıtları tanıdık. Şimdi de kendimizi arkadaşlarımıza tanıtalım. Örneğin nelerden hoşlandığımızı, büyüyünce ne yapmak istediğimizi anlatabiliriz.

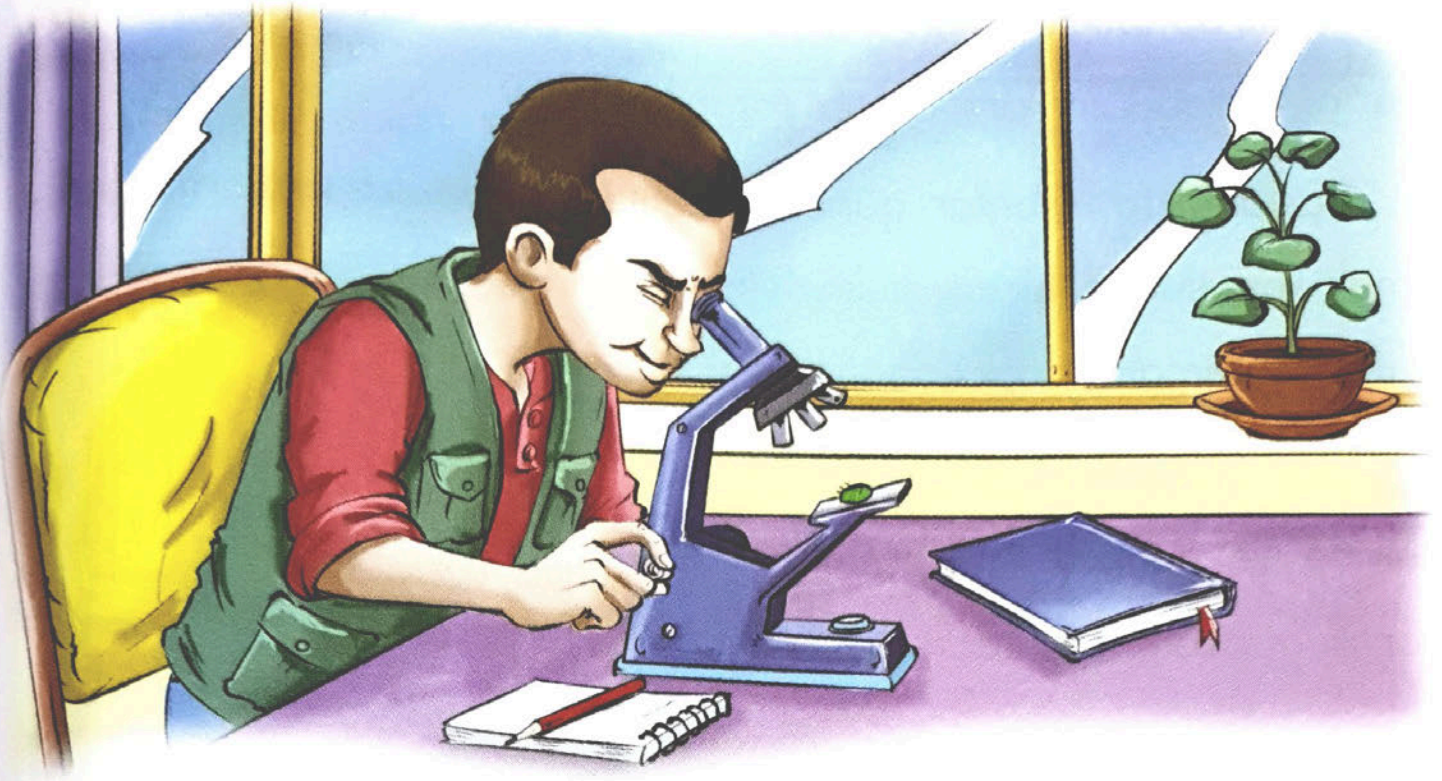
Giyisilerimizde "cirt" diye ses çıkaran ne var?

CIRT CIRTLAR

"Cıırrt!" Giysilerden, çantalardan, ayakkabılardan duyabileceğiniz bir ses. Çok kullanışlı olan bu buluş, doğadan yola çıkan bir parlak fikirle ortaya çıktı.

Bir mühendis olan Mestral (Mestral) doğada bulunmayı seviyordu. Ama yürüyüşten sonra eve döndüğünde kıyafetlerinin ve köpeğin tüylerinin dikenlerle kaplanması onu çıldırtıyordu. Bu dikenler, bazı bitkilerin ufak, yapışkan, top şeklindeki tohum keseleriydi. (...)

Mestral'in her zaman bir araştırmacı yanı vardı. On iki yaşındayken oyuncak bir uçak icat etmişti. şimdi de bu dikenlerin nasıl yapıştığını öğrenmek istiyordu. Bu nedenle onları mikroskop altında incelemeye karar verdi.

Mikroskopla baktığında her bir ufak dikenin küçücük, çengelimsi tüylerle kaplı olduğunu gördü. Bunlar, dikenlerin giysilerine nasıl yapıştığını açıklıyordu. Ufak çengeller tek başına etkisizdi. Ama bunların binlercesinin bir araya gelmesi, dikenlerin her tür kumaşa tutunabilmesini sağlıyordu.

Mestral'in aklına harika bir fikir gelmişti. Bu dikenler gibi yapışan bir tutturucu tasarlayabilirdi! Düğmeler ve fermuarlar çok sık bozuluyordu. Bu nedenle eğer düşündüğü şeyi gerçekleştirebilirse insanların bunu beğeneceğini biliyordu.

Mestral, ihtiyacı olan malzemeleri üretmek için kumaş fabrikalarını gezdi. Cırt cırt üretip satabilmek için bir şirket kurdu. (...)

Başlangıçta insanlar gündelik kıyafetlerinde cırt cırtları kullanmak konusunda biraz isteksizlerdi. Fakat cırt cırtlar hızla gelişen uzay çalışmalarında çok tutuldu. (...)

Üreticiler, çok kullanışlı olduğu için zamanla çocuk kıyafetlerine ve ayakkabılara cırt cırt koymaya başladılar. Cırt cırtlar artık gündelik eşyaların pek çoğuna eklenir oldu.

Anna CLAYBOURNE (Enna Kleyborn)

Çeviri: Gizem ŞAKAR

(Kısaltılmıştır.)

2. Etkinlik

Evimizde hangi eşyalarda ve giysilerde cırt cırt var?
Adlarını alt alta yazalım.

Mestral'ın bu buluşuna niçin "cırt cırt" denmiş olabilir? Düşüncelerimizi açıklayalım.

3. Etkinlik

Koyu yazılan adın yazımına dikkat edelim.

Mestral doğada bulunmayı seviyordu.

Mestral'ın aklına harika bir fikir gelmişti.

- İnsan adları özel addır. Özel adlara gelen ekler, kesme işareti (') ile ayrılarak yazılır.

Örnek: Ayşe'ye, Okan'a, Fatma'nın

- Noktalı yerleri "Cem" ve "Ece" adlarına uygun ek getirerek tamamlayalım. Ekleri (') ile ayırmayı unutmayalım.

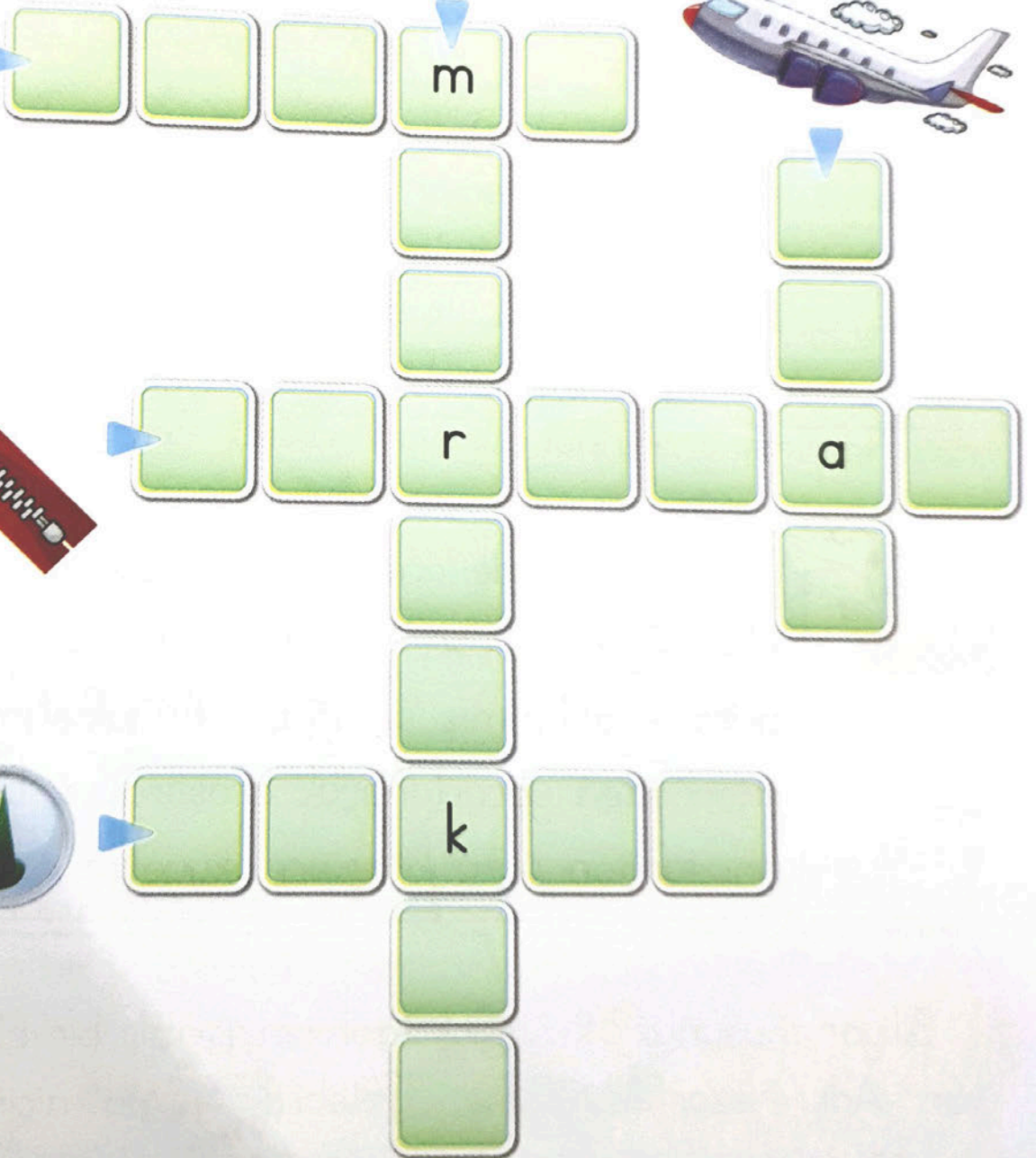
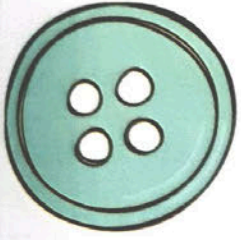
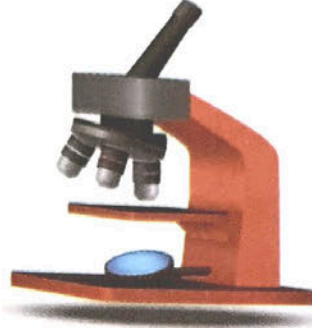
..... montunun cırt cırtı var.

Arkadaşım Nilay ile tanıştım.

4. Etkinlik

Aşağıdaki bulmacayı resimlerden yararlanarak çözelim.

"Bilim insanları olmasa birçok buluş, icat ve keşif yapılamazdı." diyen biri ne söylemek istiyor? Arkadaşlarımızla konuşarak açıklamaya çalışalım.

5. Etkinlik

Mestral, günlük yaşantımızı kolaylaştıran bir buluş yaptı. Acaba biz de günlük yaşantımızda kullanabileceğimiz bir şey bulabilir miyiz? Örneğin neleri daha kolay yapmak isteriz? Düşüncelerimizi yazalım.

"Günümüzde önemli buluşuyla insanlığa yararlı olan Aziz Sancar, bir bilim insanıdır. Başka hangi bilim insanlarımız olduğunu büyüklerimize sorarak internetten yararlanarak araştıralım. Bilim insanlarını tanıtan öykü kitapları okuyalım.

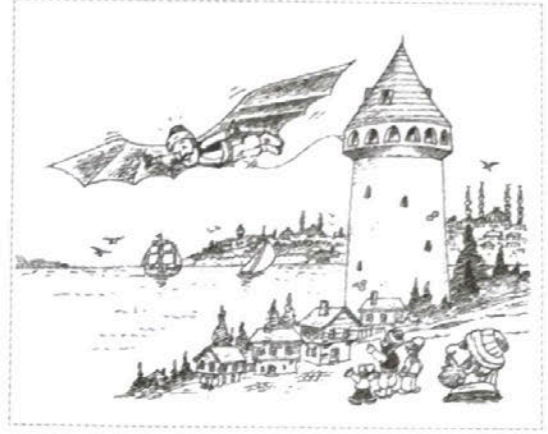
Biliyor musunuz? Havacılık tarihine geçmiş bir bilim insanımız var. Adı, Hezarfen Ahmet Çelebi'dir. Ona niçin "Hezarfen" dendiğini öğrenmek için altıncı etkinliğe yazılanları okuyalım.

6. Etkinlik

- Aşağıdaki metinde, "Hezarfen Ahmet Çelebi" adlı bilim insanımız tanıtılıyor.

İnsanlar tarih boyunca hep uçmak istediler. Gökyüzünde kuşlar gibi süzölmeyi hayal ettiler. O dönemdeki masalların çoğunda da uçma isteği vardır. Örneğin "Uçan Halı" masalı. Bazı insanlar bunun için denemeler yaptılar. Uçağın icadına kadar sürdü bu denemeler. Kimileri Hezarfen Ahmet Çelebi gibi başarılı oldu, kimileri olamadı.

Çok eski dönemlerde Hezarfen Ahmet Çelebi yaptığı kanatlarla Galata Kulesi'nden aşağıya uçtu. İstanbul Boğazı'nı geçti ve Üsküdar'a indi. Padişah, Hezarfen'i ödüllendirdi. Bu olaydan sonra Ahmet Çelebi'ye, "binlerce bilgiye sahip" anlamına gelen "hezarfen" unvanı verildi. Hezarfen Ahmet Çelebi, havacılık tarihine önemli bir bilim insanı olarak geçti.

Metin ÖZDAMARLAR

- Karikatürü inceleyelim. İkinci kuş ne söylemiş olabilir? Yazalım.

Duydun mu? Hezarfen Ahmet Çelebi uçmayı başarmış

.....

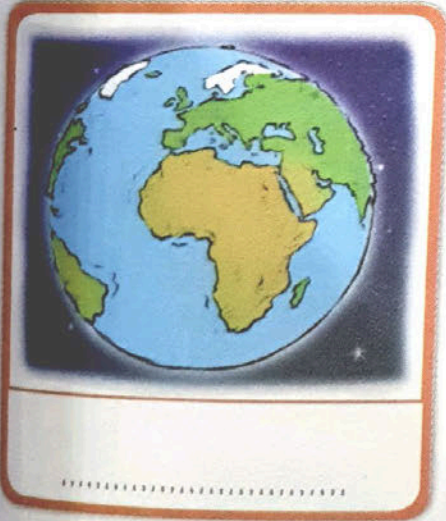

1. Etkinlik

Kelime kartlarının altına adlarını seçip yazalım.

füze
astronot
uzay
ay
dünya
yıldız

"Astronot" şiirini evde büyüklerimize okuyalım.
İstiklâl Marşı'mızın ilk iki kıtasını sınıfta koro
hâlinde okuyalım.

2. Etkinlik

Şiirde çocuk neler yapmak istiyor? Sırayla yazalım.

1.
2.
3.
4.
5.

Eğer astronot olsaydın neler yapardın? Yeni öğrendiğimiz kelimeleri kullanarak anlatalım.

3. Etkinlik

Dizelerde "Ay" ve "Dünya" nasıl yazılmış?

El sallayıp Dünya'ya,
Merhaba deyip Ay'a

Örnekteki Ay ve Dünya kelimeleri birer gezegen adıdır. Bu adların ilk harfi büyük yazılır. Aldığı ek kesme işaretiyle (') ayrılır.

Aşağıdaki yazım yanlışlarını kırmızı kalemle düzeltelim.

ay, dünya'mızın etrafında dolandır.

Dünyanın güneş'in çevresindeki dolanması ne kadar sürer?

4. Etkinlik

Öğretmenimiz şiiri okurken verilmeyen sözcükleri yazalım.

ASTRONOT

Astronot olacağım,

..... bineceğim;

Ateşleyip

..... gideceğim.

El Dünya'ya,

..... deyip Ay'a,

Ulaşacağım

Göz yıldızlara.

5. Etkinlik

Şiirdeki çocuk astronot olmayı hayal ediyor. Biz de bir hayalimizi yazalım. Bitince arkadaşlarımıza okuyalım.

Yazımızı yazarken harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluk bırakmayı unutmayalım.

YORGUN KEDİLER

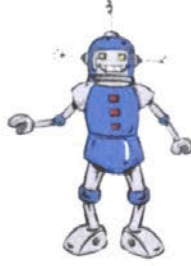
Kedi roketi fırlatıldı,
Yolcular pati salladı.
Ara durak "Mavi Ay",
Sonraki "Samanyolu."
Görev tamamlandı,
Yıldızlar göğe tek tek asıldı.
Gündüz olunca
Tek tek toplamak vardı.
Kediler yorgun miyavladı.

Mavisel YENER

7. TEMA DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Resimde gördüklerimizin adını yazalım.

2. Aşağıdaki metni okuyalım. Metinle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayalım.

Pazar sabahı Sude, annesi ve babası neşeyle dışarıya çıktılar. Sokakta, ellerinde tablet bilgisayarla dolaşan insanlar vardı. Tableti olmayanlar da cep telefonlarıyla konuşuyordu. Herkes ekran bağımlısı olmuştu. Kimse kimseyle konuşmuyordu. Sude, bu duruma çok şaşırdı.

Behiç AK

• Pazar sabahı kimler neşeyle dışarıya çıktı?

• Sokakta, ellerinde tableti olmayanlar ne yapıyorlardı?

• Sude neye şaşırdı?

3. Cümlelerdeki yazım hatalarını renkli kalemle düzeltelim.

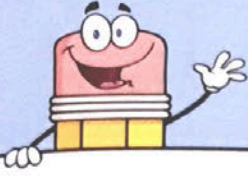
Arkadaşım Ozanın doğum günü. Ona ne alacağım?
Buldum! Kitapçada gördüğüm Ayın ve dünya'nın hareketli
maketini alacağım.

4. Aşağıdaki cümleyi kendi düşüncemize göre tamamlayalım.

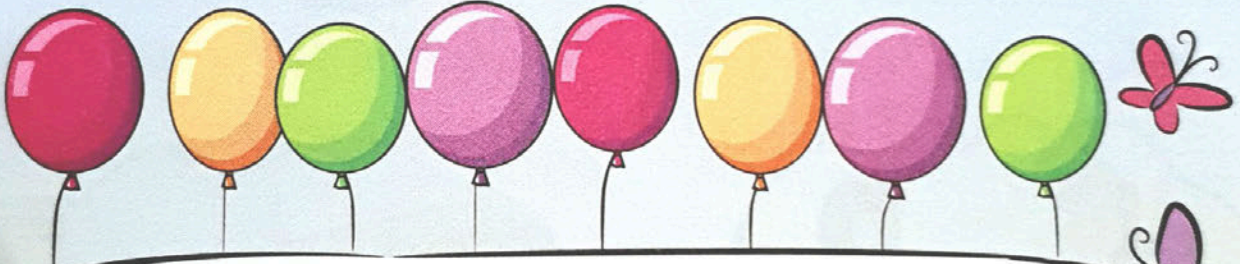
Elektrik bulunmasaydı günlük yaşantımızda birçok şeyi
yapamazdık. Örneğin
.....
.....
.....
.....
.....

5. Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanalım.

merak
yenilik
bilim insanı
buluş

- DEVLETİN PARASI ÇOK MU?
(Dinleme Metni)
- AYAKKABI TAMİRCİSİ
- ÖZGÜRLÜK VE SORUMLULUK
- ÇİFTÇİ AMCA
- ÇALIŞKAN KALEM
(Serbest Okuma Metni)

8. TEMA

VATANDAŞLIK

"Ben vergimi tam ödüyorum." diyen bir büyüğümüz ne söylemek istiyor?

**Dinleme
Metni**

DEVLETİN PARASI ÇOK MU?

Dikkatimizi dinleyeceğimiz metne yoğunlaştıralım.

1. Etkinlik

Dinlediğimiz metnin konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir? İşaretleyelim.

Çalışanların, kazancının bir kısmını vergi olarak vermesi. Devletin bu vergilerle hastane, yol, köprü, barajlar yapması.

Çalışanların kazançlarını hiç harcamadan banka-
da biriktirmesi. Devletin o paraları borç olarak alması.

2. Etkinlik

Anlamları verilen sözcükleri görsellerin altına yazınız. Tanımlarıyla görselleri eşleştiriniz.

Hastaların tedavi edildiği yer.

Elektrik üretmek amacıyla akarsuların üzerine yapılan bent.

Bir engelle ayrılan iki yakayı birbirine bağlayan sağlam yapı.

3. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, dinlediğimiz metne göre cevaplayalım.

1. Adnan ağabey kazancının bir bölümünü nereye veriyor?

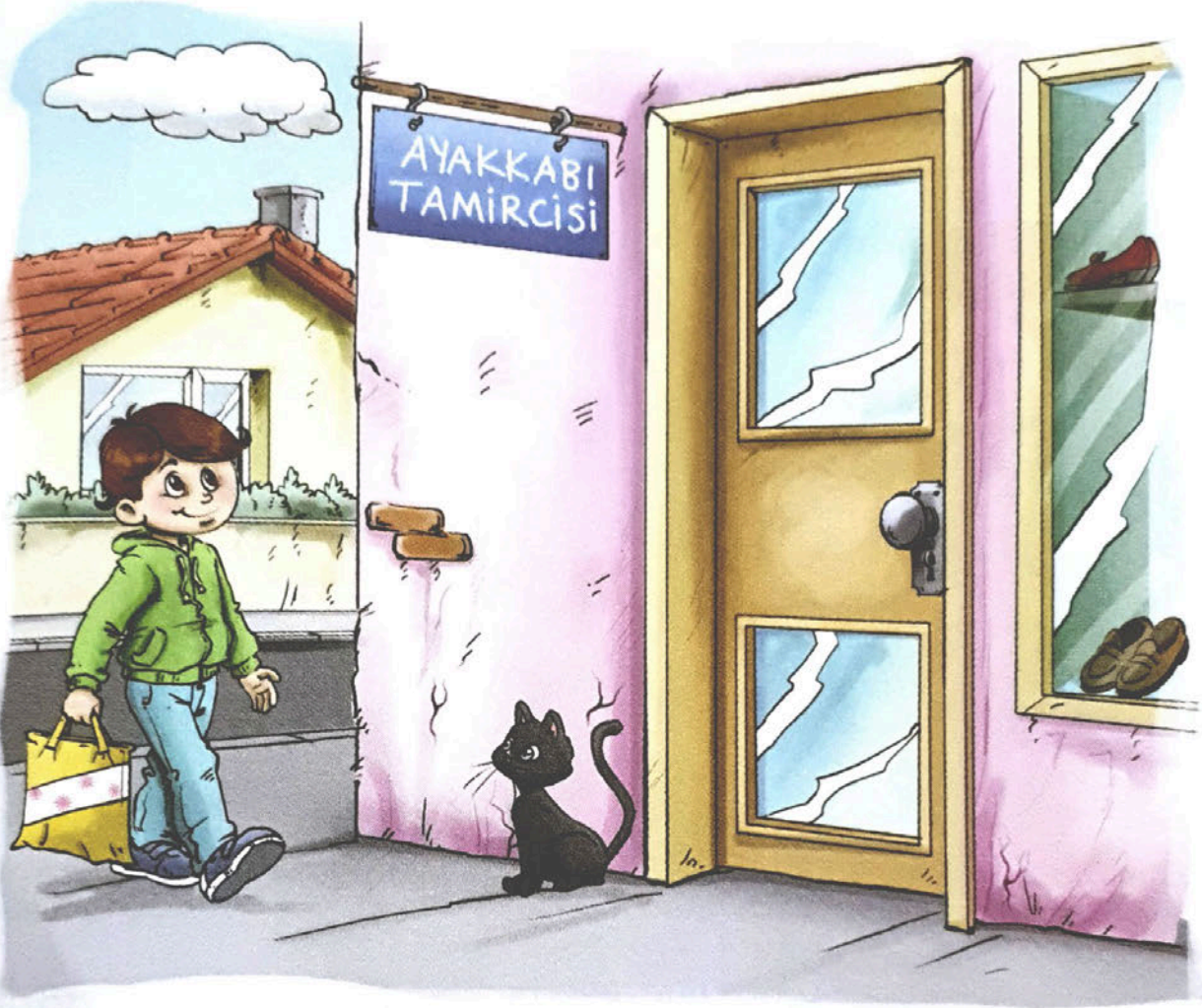
2. Çalışanların kazançlarının bir bölümünü devlete vermesine ne deniyor?

3. Devlete niçin vergi veriliyor?

4. Etkinlik

Aşağıya tanıdığınız birini anlatan cümleler yazalım. Arkadaşımızla yazdıklarımızı değişip kontrol edelim. Eğer yazım ve noktalama hatası varsa, arkadaşımızı kırmadan, nazikçe uyaralım.

AYAKKABI TAMİRCİSİ

Pantolonumun dizinin yırtıldığı gün ayakkabı tamircisiyle tanıştım.

Annem, "Bir parça deri bulursan pantolonunun dizlerini eskisinden daha sağlam hâle getiririm." demişti.

Ben de ayakkabı tamircisine gittim. Dükkânın kapısında mavi bir tabela vardı. Üstünde beyaz harflerle "Ayakkabı Tamircisi" yazıyordu. Tamirci, yaşlı bir adamdı. Başını önüne eğmiş, çalışıyordu. Kapıyı itip içeri girdim. Kapıdaki çingırağın sesini

duyunca elindeki işi tezgâha bıraktı, mavi gözlerini gözlerime dikti. Koskocaman bir gövdesi vardı. Korkarak yanına yanaştım. Torbamdaki pantolonu çıkarırken “Şeey...” dedim. “Bu pantolona uygun deri var mı sizde acaba?”

Torbayı elimden aldı. Pantolonun yırtılan kısmına düşünceli düşünceli baktı.

“Ooo... Epeyce yırtılmış. Nasıl becerdin bunu?”

“Bir köpek yavrusundan kaçarken oldu.”

“Bu hikâyeyi çok duydum ben. Sen kaçtıkça köpek peşinden koştu. Sonra ayağın takıldı, düştün. Değil mi?”

"Evet."

Tezgâhın arkasındaki rafları karıştırmaya başladı. Raflar kar-makarışıkı. Sadece deriler, ayakkabılar, çivi kutuları değil, deri-den yapılmış oyuncaklar bile vardı. (...)

Bir deri parçasını pantolonumun dizine koydu.

"Hah, bu oldu işte. Elim boşken dikeyim şunu. Annene iş çıkmasın."

İşini bitirince pantolonumu torbaya koydu, elime verdi. Gözlerimi kaldırmadan aldım torbayı. Teşekkür ettim.

Sevim AK

(Kısaltılmıştır.)

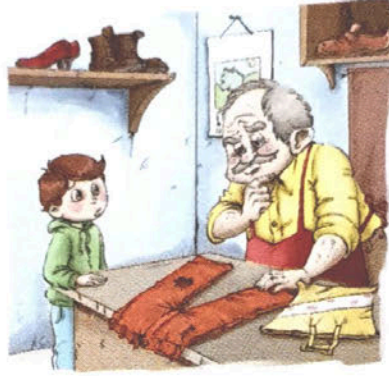

Sınıfta konuşurken "sevgili arkadaşlar" gibi uygun ifadeler kullanalım. Söz almadan konuşmayalım.

1. Etkinlik

Aşağıdaki resimlerden yararlanarak öyküyü, olay sırasına göre anlatalım.

2. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, okuduğumuz metne göre cevaplayalım.

1. Çocuk, ayakkabı tamircisine niçin gitmiş?

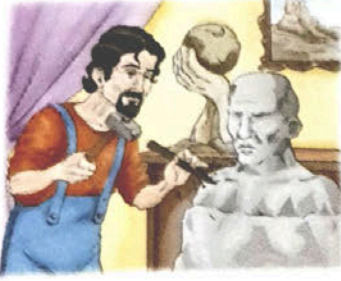
2. Çocuk, pantolonu nasıl yırtmış?

3. Dükkândaki raflarda neler varmış?

4. Etkinlik

Büyüyünce hangi işi yapmak istediğimizi yazalım. Bu işin nasıl yapıldığını açıklayalım.

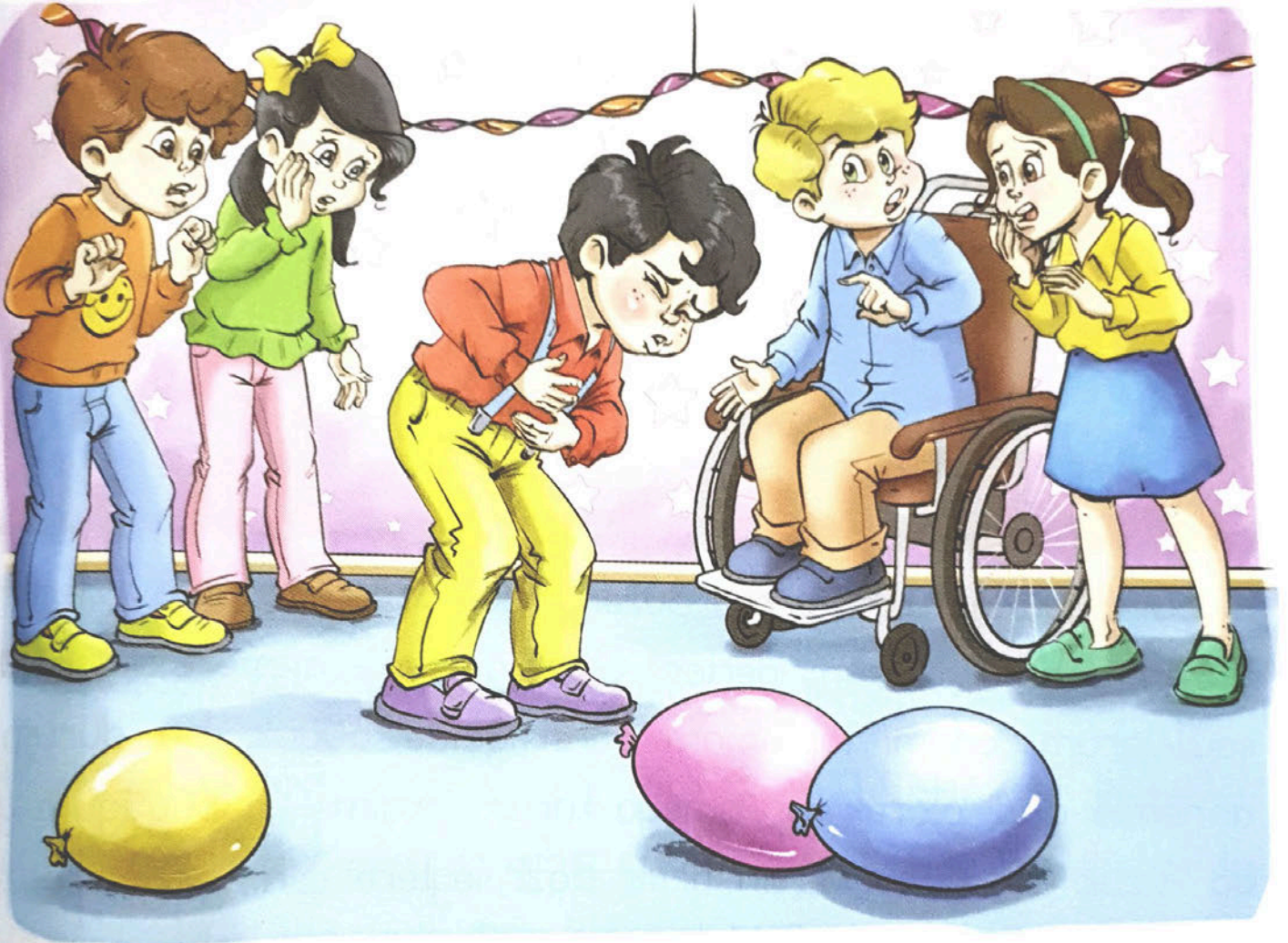

"Sorumluluk sahibi ol." diyen biri ne söylemek istiyor?

ÖZGÜRLÜK VE SORUMLULUK

Arkadaşımin yaş günü. Annem beni arkadaşımın evine götürüp bıraktı. Akşam beşte gelip alacağını söyledi. Bütün sınıf orada. Çok güzel pastalar vardı. Çok pasta yedim. Sonra midem bulandı, kustum. Yeni pantolonum kirlendi. Tabii ben de rezil oldum.

Annem bir daha beni yalnız yaş gününe göndermeyecekti. "Kocaman çocuk oldun, daha kendini idare edemiyorsun." diye çıktı.

Şu büyükler bir âlem. Bazen kocaman çocuksun, derler; bazen daha küçüksün, derler. Okul gezisine gitmek için küçük sayılıyorum; odamı toplamam gerektiğinde büyük. Bu durumu annemle ciddi olarak konuşmaya karar verdim. Ya büyüğüm ya da küçük. Bir karar versin artık. Bazı şeylere izin veriyor, bazılarına vermiyor. Neden? Neye göre izin veriyor ya da vermiyor?

Bunun seçimlerimin sonuçlarını bilip bilmememle ilgisi olduğunu söyledi. Seçimlerimin sorumluluğunu taşımasını öğrenince özgür olacaktım. Hemen arkasından pasta yeme meselesini hatırlattı. Yani bir şeyi seçtiğinde sonunun ne olacağını bileceksin ve seçiminin sonuçlarına katlanacaksın. İşte özgürlük böyle bir şeymiş.

Anlaşılan bu konuda daha fazla düşünmem gerekecek. Şimdi bir de sorumluluk meselesi ortaya çıktı. Sorumsuz isen özgür de olamıyorsun. Bebeklerin daha çok işi var. Neyse ki ben okullu olacak kadar büyüdüm. Bazı sorumluluklarım var. Demek ki bazı özgürlüklerim de var.

Özgürlük, sandığım kadar serbestlik sağlayan bir şey değil galiba? Hep sınırları var.

Nuran DİREK

1. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, okuduğumuz metne göre cevaplayalım.

1

Çocuk, kendi doğum gününde niçin rezil olmuş?

.....

.....

.....

2

Sizce çocuk kendini nasıl idare edebilirdi?

.....

.....

.....

3

Çocuk, hangi durumlarda küçük, hangisinde büyük sayılıyormuş?

.....

.....

.....

4

Çocuk, ne zaman özgür olacakmış?

.....

.....

.....

5

Çocuk, niçin okullu olacak kadar büyüdüğüne seviniyor?

.....

.....

.....

4. Etkinlik

Karışık olarak verilen kelimeleri, cümle oluşturacak şekilde yazalım.

bilen ben çocuğum
bir sorumluluklarını

herkesin özgürlük
yapması değildir istediğini

düşüneceksin
sonuçlarını seçimlerinin

Ekmek niçin israf edilmemeli?

ÇİFTÇİ AMCA

Özen ile işleyip
Ekip biçer tarlayı.
Yetiştirir her türlü
Arpa, yulaf, buğdayı.

Yaz kış demez çalışır.
Üretir iyisini,
Hasat güzel olunca
Gör onun sevincini.

Yediğimiz ekmekte
Bil ki onun hakkı var.
Nasır tutmuş ellere,
Teşekkürler, saygılar.

Atila ÇAKIROĞLU

1. Etkinlik

"Tarla", "buğday", "hasat" ve "ekmek" kelimeleri hangi resimlerle ilgilidir? Aşağıya yazalım.

Bu
bizim.

Tarlaya
ekildi.

Çiftçi, buğdayı
etmiş.

Fırından iki
aldım.

2. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri birer cümlede kullanalım. Bu cümleleri aşağıya yazalım.

özen

özenle

3. Etkinlik

Aşağıdaki soruları, okuduğumuz şiire göre cevaplayalım. Cevapları aşağıya yazalım.

1. Çiftçi amca, ürün yetiştirmek için tarlasına önce ne yapıyor?

2. Çiftçi amca hangi ürünleri yetiştiriyor?

3. Çiftçi amca ne zaman seviniyor?

4. Şiirde, çiftçi amcaya niçin teşekkür ediliyor?

4. Etkinlik

Şiirde, görevini tam yaparak ürün yetiştirdiği için çiftçi amcaya teşekkür ediliyor. Acaba her çalışan görevini yapıyor mu? Aşağıdaki öyküyü okuduktan sonra soruyu cevaplayalım.

GECE KONUŞAN ORGANLAR

Vücudumuzun çeşitli organları aralarında bir toplantı yaptılar. Sabahtan akşama kadar midenin istekleri uğruna çalıştıklarını söylediler. Midenin kendileri için hiçbir şey yapmadığından yakındılar.

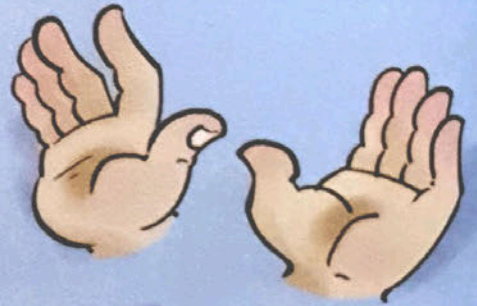
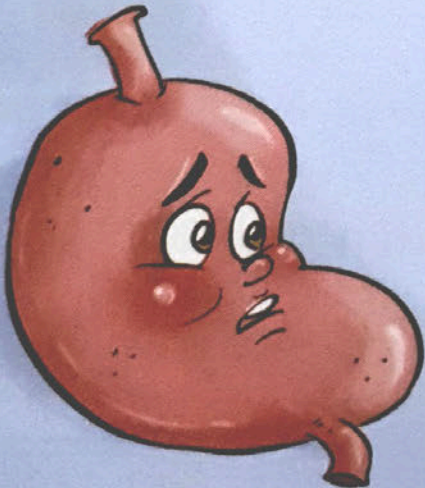
Toplantıdan sonra midenin isteklerini yerine getirmemeye karar verdiler. Bunun için eller yiyeceği ağza götürmeyecek, ağız yiyeceği kabul etmeyecek, dişler de çiğnemeyecekti.

Gel gelelim bu organlar, karnı aç bırakmak için direnirken mideyle birlikte hastalanmaya başladılar. Sonunda anladılar ki mide onların yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremiyor. Onlar da mide olmadan varlıklarını sürdüremiyorlar.

Kulağınıza küpe olsun:

Tıpkı vücudumuzda olduğu gibi, herkesin belirli görev ve sorumlulukları vardır. Bir topluluk, ancak herkes tam görevini yaparsa gelişir.

Ezop

Öyküde, herkesin bir görevinin olduğu söyleniyor. Acaba biz öğrencilerin görevleri nelerdir? Yazalım. Yazarken sözcükler ve cümleler arasında uygun boşluk bırakalım.

Yazdıklarımızı arkadaşlarımıza okuyalım. Sınıfça seçilenleri panoda sergileyelim. Bu önerilere uymaya çalışalım.

Bugün hep şiir çalıştım,
Çağırda da oynucağım,
Oralı bile olmadım.
Tükendi saatlerim,
Tükenmedi hayallerim.
İnanmazsınız ama
Çikolata bile yemedim.

Bugün hep şiir çalıştım,
Durmadan kalemimi açtım,
Küçüldü diye
Yakındım.
"Aferin!" dedi annem,
"Çalışkanmış kalemin!"

Mavisel YENER

8. TEMA DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Cümlelerin sonunu tamamlayalım.

- Tamirci, terzi, berber gibi çalışanlar olmasaydı
- Ekmekleri israf etmemeliyiz. Çünkü
- Devlet, vatandaşının temel ihtiyaçlarını vergi
- Yaptığımız işlerin sorumluluğunu

2. Aşağıdaki yazıda unutulmuş noktalama işaretlerini kırmızı kalemle koyalım.

Selin in doğum günüydü Annesi sınıfa pasta getirdi. Öğretmen pastaları eşit dağıttı Acaba meyve sularının paylaşımı nasıl olacak Pasta çok güzel Selin in yeni yaşını kutladık

3. Aşağıdaki cümleleri bakarak yazalım.

Oyun, trafik ve okul kuralları günlük hayatımızdaki bazı kurallardır. Hayatımızda başka hangi kurallar vardır?

4. Temada geçen sözcüklerle cümle kurup yazalım.

görev

emek

sorumluluk

üretme

5. Aşağıdaki resimli bilmeceyi çözelim. Resimlerini gördüğümüz varlıkların adının ilk harfini yazarak saklı kelimeyi bulalım.

